

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

Miasteczko rowerowe w Branicach → str. 2

Miasteczko powstaje u zbiegu ulic Zaporębie i Karaszewicza-Tokarzewskiego. Dotychczas na realizację zadania wydano ponad 1,6 mln złotych.

Repertuar NCK → str. 7

124 lata wodociągów → str. 8

Wsparcie dla pacjentów onkologicznych → str. 11

Nowy neon już świeci! → str. 3

Moda na neony nie przemija, zwłaszcza w Nowej Hucie. Zarząd Budynków Komunalnych zakończył właśnie renowację neonu „Jubilatka”

REKLAMA

INTROLIGATOR

CENTRUM B, BLOK 7

www.oprawaksiazek.pl

REKLAMA

F.H.U. „ELMAR”
Pl. Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)
ROWERY:
SPRZEDAŻ | KOMIS | CZĘŚCI | AKCESORIA | SERWIS

INWESTYCJE W NORWIDZIE

str. 6

REKLAMA

Santander
CONSUMER BANK

10x0%

raty
10x0%

SPRAWDŹ

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33 Faks: 12 643-66-33
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.
Skład Marcin Świątkowski
Druk: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział
Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść
zamieszczanych ogłoszeń.

TOMEX

Zapraszamy na
zakupy do Centrum
Handlowego TOMEX!

MODA I REGIONALNE PRODUKTY I LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ

facebook.com/tomex.krakow

SKLEP ZABAWKOWO -PAPIERNICZY

„PAPIRUS” ZAPRASZA
do nowej siedziby na pl. Targowym
„Piast” (paw. 20, 21, 22)

WIELKI POWRÓT DO STAŁYCH KLIENTÓW
(DAWNEJ OS. BOHATERÓW WRZEŚNIA)

Sklep czynny:
pon-pt. 10:00-19:00,
sb. 10:00-14:00

ARTYKUŁY PAPIERNICZE I ZABAWKI, PIECZĄTKI,
WIZYTÓWKI, TERMONADRUKI, GRAWEROWANIE

MIASTECZKO ROWEROWE W BRANICACH PIĘKNIEJE

Rozpoczęta w ubiegłym roku budowa „Miasteczka ruchu drogowego w Branicach” powoli zmierza do swojego finału. Wszystko wskazuje na to, że inwestycja zostanie oddana do użytku zgodnie z planem, czyli w trzecim kwartale tego roku.

– Zadanie jest na zaawansowanym stopniu realizacji. Ze względu na zimowe warunki atmosferyczne malowanie nawierzchni i budowa nawierzchni bezpiecznej EPDM będą realizowane w okresie wiosenno-letnim – powiedziano nam w Zarządzie Zieleni Miejskiej. Projekt budowy miasteczka rowerowego w Branicach wygrał w głosowaniu w 2022 roku, mieszcząc się na podium wśród dzielnicowych projektów Budżetu Obywatelskiego w Dzielnicy XVIII Nowa Huta. Miasteczko powstaje u zbiegu ulic Zaporębie i Karaszewicza-Tokarzewskiego. Do tej pory

Wszystko wskazuje na to, że inwestycja zostanie oddana do użytku zgodnie z planem, czyli w trzecim kwartale tego roku

zamontowano w nim już m.in. zasilane solarnie sygnalizacje świetlne, przejazd kolejowy i tory tramwajowe. Oprócz samych alejek z odpowiednim oznakowaniem, przygotowanych zostało 10 miejsc parkingowych, zamontowano ławki i kosze na śmieci, a także siłownię zewnętrzną. Nasadzono krzewy i drzewa. Dotychczas na realizację zadania (na dokumentację projektową i budowę) wydano ponad 1,6 mln złotych. (f)

DYŻUR W GŁOSIE

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail.
Redaktorka Agnieszka Łoś.
Adres e-mail: gmh@o2.pl

Wsiadamy na rowery. Velo Huta 2025

Klub Wersalik (os. Ogrodowe 15) Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta zaprasza w sobotę, 15 lutego br. o godz. 17:00 na spotkanie z rowerowym ekspertem w ramach Velo Huta 2025. Ruszamy z Velo Huta 2025! W tym roku zaczynamy już w lutym, bo to świetny moment, żeby zadbać o rower przed sezonem! Na dobry początek zapraszamy Was na spotkanie z rowerowymi ekspertami. Na co zwrócić uwagę kupując nowy rower? Jak dopasować go do swoich potrzeb? Jak o niego dbać, konserwować, co z nim zrobić po zimowym postoju? Jak przygotować się do aktywnego sezonu, w jakie akcesoria zainwestować, a jakie sobie odpuścić? W czym wozić dzieciaki, jak zorganizować atrakcyjną wycieczkę dla całej rodziny? Jak zadbać o bezpieczeństwo – swoje i

rowerów? Na te i na wiele innych pytań odpowiedzą eksperci ze sklepu i

serwisu rowerowego Tomar. Będzie można posłuchać, obejrzeć sprzęt, zadać pytania, pogadać!

Spotkanie jest bezpłatne, obowiązują zapisy online. (f)

Kronika pamięci

- Janina BINKIEWICZ, lat 78
- Kazimierz BUDEK, lat 90
- Marzena BURKAT, lat 58
- Daniela CADER, lat 92
- Janina CIURLIK-ZEMBRZUCKA, lat 76
- Zdzisław DERA, lat 84
- Józef DZIUBA, lat 84
- Adam FRĄCZEK, lat 64
- Marek GÓRNIK, lat 70
- Małgorzata JAROSZYŃSKA, lat 67
- Marek KLIMA, lat 57
- Kazimierz KONIECZNY, lat 66
- Mirosław KOWAL, lat 50
- Zofia KUSIAK, lat 88
- Helena LEŚNIEWSKA, lat 91
- Janusz MENDIUK, lat 89
- Zofia NYCZ, lat 94
- Halina PATER, lat 72
- Maria SKONIECZNA, lat 90
- Stanisław SZUMILAS, lat 69
- Stanisław ŚLUSARZ, lat 82
- Barbara TOKARSKA, lat 82
- Halina WILKOWSKA, lat 64

REKLAMA

KARAWAN GRUPA
FIRMA POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ 12 411 11 11
również w
Niedziele i Święta 12 658 21 11

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

- Całodobowy odbiór osób zmarłych z domów rodzinnych, szpitali, domów opieki, hospicjów
- Przechowywanie ciał zmarłych we własnej chłodni
- Kremacje, certyfikowane balsamacje,
- Reprezentujemy Rodzinę w urzędach, instytucjach, kancelariach kościelnych i zarządach cmentarzy
- Dokonujemy wszelkich opłat związanych z pogrzebem
- Bezzgotówkowe rozliczanie pogrzebu w ramach zasiłku pogrzebowego

Gwarantujemy najlepsze ceny usług pogrzebowych

www.karawan.pl

NEON „JUBILATKA” JUŻ ŚWIECI!

Moda na neony nie przemija, zwłaszcza w Nowej Hucie. Zarząd Budynków Komunalnych zakończył właśnie renowację neonu „Jubilatka” na budynku przy os. Teatralnym 11. W piątek, 7 lutego, o godz. 18.00 nastąpiła jego oficjalna prezentacja połączona z dyskusją.

Renowacja objęła także sąsiedni napis „Restauracja”. Korpusy liter obu neonów trafiły do warsztatu, gdzie przeszły naprawę, w tym m.in. czyszczenie, prostowanie i malowanie. Szyld „Jubilatka” został wyposażony w rurki neonowe, dzięki którym zaświeci. Prace przeprowadzono w uzgodnieniu z Miejskim Konserwatorium Zabytków.

„Jubilatka” dołączyła do neonu „Ludwik” z os. Kazimierzowskiego 11, który również został w ostatnich latach wyremontowany, oraz do zrekonstruowanych neonów restauracji „Stylowa”.

(f)

PORODÓWKA W ŻEROMSKIM WŚRÓD NAJLEPSZYCH W MAŁOPOLSCE

Porodówka Szpitala im. Żeromskiego znalazła się w czołówce Rankingu Szpitali „Gdzie Rodzić po Ludzku” w 2024 roku. Nowohucki szpital znalazł się w pierwszej trójce najlepszych szpitali w województwie małopolskim w tym rankingu.

Ranking Szpitali „Gdzie Rodzić po Ludzku” jest oparty na opiniach kobiet, które dzielą się swoimi doświadczeniami w ramach kampanii społecz-

nej „Głos Matek”. To wyjątkowe wyróżnienie jest wyrazem uznania dla zaangażowania, profesjonalizmu, troski o zdrowie oraz dobrostan matek i noworodków. Dzięki pracy całego zespołu Oddziału Ginekologiczno - Położniczego i oddaniu kobietom udało się stworzyć miejsce, które wspiera godne, pełne szacunku doświadczenie porodu i macierzyństwa – powiedzieli nam pracownicy Oddziału. (f)

GMINA CHCE WYNAJAĆ PIWNICE

Najbliższy przetarg na gminne lokale komunalne odbywa się 14 lutego. Na przetarg wystawiono 70 pustych lokali, z tego aż 44 pustostanów znajduje się w nowohuckiej aglomeracji w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych, gdzie Gmina jest współwłaścicielem. Są to głównie lokale w piwnicach budynków w starej części Nowej Huty, a część znajduje się w Dzielnicy XVII Wzgórz Krzesławickie w os. Na Wzgórzach i Na Stoku.

Ze względu na termin przetargu nie podajemy szczegółowo jego warunków, bo jest już zbyt późno na złożenie ofert. Jednak piszemy o tej ofercie, bo jesteśmy przekonani, że póki co nie znajdzie ona chętnych, ale może w przyszłości znajdą się amatorzy. Generalnie są to dwie grupy lokali, nieduże które mogą się przy-

dać na komórki lokatorskie, a drugą grupę stanowią większe lokale, które mogą być przydatne jako magazyny, a nawet na działalność gospodarczą nie wymagającą ekspozycji frontальной.

Zacznijmy od podanie przykładów tej drugiej kategorii. Takim przykładem jest lokal w os. Zielonym 15 o pow. 350 m. kw. Lokal jest ogrzewany i są to spore koszty sięgające 9 zł za 1 m. kw., ale koszt eksploatacji wynosi tylko 5,62 zł/m kw. Ciekawy jest lokal w os. Centrum A 4 o pow. 105 m kw. wyposażony we wszystkie media włącznie z ciepłą wodą użytkową. Koszt podstawowej eksploatacji nie przekracza 6 zł za 1 m kw. Spory lokal do wynaj-

ęcia jest w os. Krakowiaków 2 o pow. Blisko 175 m. kw. z tego 156 m kw. w piwnicach. Koszt eksploatacji się 6,26 zł m kw., ale wadą tego lokalu jest konieczność remontu po zalaniu. Spory jest też lokal w os. Centrum C 5 o pow. nieco ponad 90 m kw. Z tego w piwnicach 71,5 m kw. Lokal jest wyposażony w instalację elektryczną, c.o. i wod. Kan., a koszt eksploatacji wynosi blisko 6 zł za 1 m kw. Atrakcyjny byłby lokal w os. Albertyńskim 22a o pow.

74 m kw. Ale jest on w fatalnym stanie, a kosztami jego adaptacji Gmina chce obciążyć przyszłego najemcę bez możliwości zwrotu. I tu dochodzę do sedna sprawy. Gmina chce wynająć lokale niezbyt atrakcyjne i dodatkowo chce obciążyć wszelkimi kosztami ich remontu i adaptacji przyszłych najemców. Proponując takie warunki wynajmu, nie tylko będzie ciężko znaleźć najemców w tych dużych lokalach, ale nawet tych mniejszych, których jest sporo pustych. W takiej sytuacji wszelkie koszty wobec wspólnoty mieszkaniowej pokrywa Gmina, co powoduje deficyt. Czy nie lepiej byłoby wynająć lokale najemcom i zwrócić im koszty za remonty w ramach rozliczenia czynszowego i osiągać dochody w przyszłości, a nie dopłacać do pustostanów.

(MP) Fot. autor

Tydzień FELIETON JANA FRANCZYKA

ŻOŁNIERZOM ARMII KRAJOWEJ

14 lutego 2025 r. po raz pierwszy będziemy obchodzić Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej. Dzień ten został ustanowiony specjalną ustawą, która 9 stycznia br. została przyjęta jednogłośnie przez Sejm RP. 6 lutego br. ustawę tę podpisał prezydent RP Andrzej Duda. Dzień ten upamiętnia przekształcenie Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową.

Dokładnie 83 lata temu, 14 lutego 1942 roku, rozkazem Naczelnego Wodza, Związek Walki Zbrojnej został przekształcony w Armię Krajową. Jej komendantem został gen. Stefan Rowecki „Grot”. W momencie, gdy powstawała, Armia Krajowa liczyła około 100 000 żołnierzy – żołnierzy armii podziemnej. W roku 1944 było ich już 480 000. W czasie II wojny światowej około 100 000 z nich zostało zabitych i zamordowanych.

W preambule ustawy o Narodowym Dniu Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej znalazły się słowa: „W hołdzie żołnierzom Armii Krajowej – największej konspiracyjnej armii w podbitej przez Niemcy i Rosję Europie, armii, która jako zbroj-

„**W Krakowie obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej rozpoczną się w samo południe 14 lutego**

ne ramię Polskiego Państwa Podziemnego prowadziła bohaterską walkę o odzyskanie przez Rzeczpospolitą Polską suwerenności i niepodległości, a której żołnierze po II wojnie światowej byli prześladowani przez władze komunistyczne zależne od Związku Sowieckiego”.

W Krakowie obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej rozpoczną się w samo południe 14 lutego br. na placu Jana Matejki przed Grobem Nieznanego Żołnierza. Będzie Apel Pamięci. Złożone zostaną kwiaty. Uczestnicy uroczystości zapalą też okolicznościowe znicze pamięci. **Jan L. Franczyk**

Ośrodek Kultury Norwida:

- + 14 II, godz. 19:00 (ARTzona, os. Górali 4) - Wernisaż wystawy Moniki Tarsy. Wstęp wolny.
- + 14 II, godz. 18:00 (Galeria m, os. Złotego Wieku 14) - W kręgu Andrzeja Wróblewskiego: Wernisaż wystawy prac malarskich uczniów i uczennic II, XII i XX LO przygotowanych pod opieką dr. hab. Marka Batorskiego, prof. UKEN. Wydarzeniu będzie towarzyszył koncert w wykonaniu uczniów i uczennic II, XII i XX LO. Wstęp wolny.
- + 15 II, godz. 16:00 (Ośrodek Kultury Norwida, os. Górali 5) - Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Schrony w Nowej Hucie - podziemne miasto? Prowadzenie: Tomasz Mierzwa. Zajęcia dla uczestników i uczestniczek Studium Dziedzictwa Nowej Huty.
- + 15 II, godz. 17:45 (Ośrodek Kultury Norwida, os. Górali 5) - Studium Dziedzictwa Nowej Huty: O codzienności w Polsce Ludowej - wykład. Prowadzenie: Agnieszka Chłosta-Sikorska. Wstęp: 30 zł/osoba. Zapisy (do 14.02): nhlab@okn.edu.pl.
- + 15 II, godz. 13:00 (Ośrodek Kultury Norwida, os. Górali 5) - Projekt: Miasto - warsztaty dla dzieci wokół książki o architekturze Nowej Huty. Prowadzenie: Barbara Pasterak. Wstęp bezpłatny. Zapisy (do 14.02): nhlab@okn.edu.pl.
- + 15 II, godz. 10:00-13:00 (ARTzona, os. Górali 4) - Recykling ART Day: Rodzinne warsztaty zachęcające do ponownego wykorzystania surowców wtórnych i tworzenia z nich przedmiotów użytkowych i ozdób. W programie: Koszyki w kolorach sztuki, Tkane kwiaty, Wolna Strefa Tworzenia. Prowadzenie: Agnieszka Pięta-Jadczak, Julia Lachiewicz, wolontariusze z Ekipy Dobra. Wstęp bezpłatny. Zapisy: www.okn.edu.pl.
- + 15 II, godz. 10:00-12:00 (Kuznia, os. Złotego Wieku 14) - Wdzięczność. Rodzinne słuchowisko filozoficzne. Warsztaty dla rodziców, opiekunów i opiekunek z dziećmi od lat 7.
- + 15 II, godz. 10:00-12:00 (Ośrodek Kultury Norwida, os. Górali 5) - Część 1. Dociekania filozoficzne - warsztaty. Prowadzenie: Ola Pałka. Wstęp bezpłatny. Zapisy: f.komajda@okn.edu.pl.

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta:

Klub Zakole, os. Kantorowice ul. Zakole 31

+ 21 II, godz. 17:00 - Dziecięcy bal karnawałowy. Zabawę karnawałową dla dzieci to doskonała okazja do osiedlowej integracji! W programie: szalone tańce oraz gry i zabawy z animatorką.

Klub Mirage, os. Bohaterów Września 26

+ 15 II, godz. 17:00 - Walentynkowy fit maraton dla kobiet. To świetna okazja, aby spędzić czas aktywnie, nabrać motywacji i inspiracji treningowej oraz zadbać o swoje „serducho”. Wstęp wolny.

+ 20 II, godz. 16:00 - Słodczy karnawał: Karnawałowa edycja Festiwalu Smaku. Podczas kolejnego Festiwalu Smaku uczestnicy opowiedzą, co najlepiej sprawdzają na ich imprezowych stołach, podzielą się doświadczeniem i sprawdzonymi przepisami. Zadanie jest proste - przygotuj swoje własne kulinarne niespodzianki i przynieś je w dniu imprezy do Klubu. Udział bezpłatny. Obowiązują wcześniejsze zgłoszenia w Klubie do 14 lutego.

Klub Jedność, os. Wolica, ul. Drożyska 3c

+ 16 II, godz. 17:00 - Pokochaj siebie w Walentynki. Warsztaty automasażu oraz masaż dźwiękiem.

+ 20 II, godz. 17:00 - Kuchcimy w Jedności: Kuchnia francuska. Tym razem spróbujemy potraw na słono.

Klub Pod Kasztanami, os. Kościelniki, ul. Płoszczyny 1

+ 21 II, godz. 16:00 - Warsztaty na Dzień Babci i Dziadka. Na miłą niespodziankę dla ukochanych osób nigdy nie jest za późno! Zapraszamy na warsztaty tworzenia prezentów dla naszych babć i dziadków. Wydarzenie bezpłatne. Obowiązują wcześniejsze zapisy.

Klub Wersalik, os. Ogrodowe 15

+ 21 II, godz. 17:00 - Rękodzieło pełne blasku: Dekorowanie portfeli cekinami. Uczestnicy będą naszywać cekiny na przygotowane przez Klub portfeliki filcowe. To technika zdobnicza nawiązująca do sztuki ludowej i sposobu dekorowania gorsetów krakowskich, ale jednocześnie bardzo modny współcześnie sposób zdobienia odzieży, w tym strojów karnawałowych i innych przedmiotów. 30 zł/ dziecko (dekorowanie jednego portfela). Obowiązują zapisy online.

+ 21.02.2025, godz. 16:00-18:00 i 18:00-22:00 - Wersalikowe gierki. Planszówki dla dzieci i dorosłych. Można wziąć ze sobą swoje ulubione gry planszowe lub skorzystać z naszej oferty. Można wziąć ze sobą ulubione przekąski. O godz. 16:00 grają dzieci, a o 18:00 zapraszamy dorosłych. Wstęp: 5 zł (f)

Duża Scena, os. Teatralne 34

+ 14 II (piątek), godz. 19 - Pignon i Urząd Skarbowy /Cher Trésor/.

+ 15 II (sobota), godz. 18 - Pignon i Urząd Skarbowy /Cher Trésor/.

+ 16 II (niedziela), godz. 16 - Pignon i Urząd Skarbowy /Cher Trésor/.

+ 18 i 19 II (wtorek i środa), godz. 9 - Pyza na polskich drózkach.

Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1

+ 14 i 15 II (piątek i sobota), godz. 19 - Boska.

+ 16 II (niedziela), godz. 19 - Wstyd.

+ 12 i 13 II (środa i czwartek), godz. 19 - Krakowska lekkość bytu.

+ 20 II (czwartek), godz. 19 - Wujaszek Wania.

TIM/Scena Kolorowa, os. Teatralne 23

+ 18 i 19 II (wtorek i środa), godz. 10 - Preskot.

TIM/Scena Warsztatowa, os. Teatralne 23

+ 14 II (piątek), godz. 10 - Lokomotywa przez świat.

+ 20 II (czwartek), godz. 10 - Trik Patryka.

TIM/Scena Kameralna, os. Teatralne 23

+ 20 II (czwartek), godz. 11 - Mieszkańcy sąsiednich domów.

NA WALENTYNKI

Na placu Bieńczykim w pawilonie 23/24 tuż przy wejściu od strony ul. Obrońców Krzyża (za kwiaciarniami) mieści się właśnie „Słodka Niespodzianka”. Nazwa jest wyjątkowa trafna, bo rzeczywiście można tutaj kupić różne niespodzianki. Przede wszystkim są ozdobnie zapakowane prezenty - niespodzianki z mar-

kowymi słodyczami i napojami typu szlachetne wina, czy cenione nalewki. Takie zestawy m.in. w koszach są w cenie od 40 do 400 zł w zależności od zawartości. Na pewno wręczona z okazji zbliżających się Walentynek, Dnia Kobiet, czy imienin, urodzin bądź z innej okazji taka niespodzianka zrobi wrażenie na obdarowanym. To nie koniec niespodzianek, bo oprócz tradycyjnych słodyczy i napojów kupimy tutaj kukułki jak za czasów PRL po 32 zł/kg. Są Petit Beury po 2,20 zł cały asortyment ciasteczek i słodkich wyrobów znanych firm, a nawet słynne orzeszki. Kupimy tutaj ptyśowy groszek po 6,50 zł, a nawet dietetyczne sucharki po 7,50 zł. Są gumy do żucia, odświeżające halsy. Kupimy tutaj różne soki, a także wody mineralne od 500 ml do 1,5 l w cenie 1,70-2,80 zł znanych producentów takie jak „Muszynianka”, „Cisowianka”, „Nałęczowianka”, czy „Zywiec”, także smakowe. Są soki Tymbarku od 3,20 zł butelka lub w kartonach litrowych od 4,20 zł. Zaletą tej placówki są codziennie sprowadzane świeże ciasta ze znanych piekarni w tym m. in. od Antoniego Adamka takie jak „pychotka”, „czeskie”, „wiśniowiec”, „brzoskwiniowiec”, „lukrecja”, miodowo-orzechowe, czy sernik domowy od 50 zł/kg, a także szarlotkę po 45 zł/kg. Są świeże pączki po 4,50 zł i drożdżówki w podobnej cenie Kto chce sam sporządzić prezent może kupić dobrą kawę od klasycznej Nescafe po 22 zł, a także dobrej herbaty jak Lipton od 10,50 zł, czy herbaty smakowej. Do tego dokupić różne ciastka i bombonierki, a także różne cukierki z mieszanką wawelską na czele, ale jednak polecam zakup gotowego słodkiego kosza pełnego niespodzianek. Na pewno warto zaglądnąć do „Słodkiej Niespodzianki”, bo jest tu także bardzo miła atmosfera wytwarzana przez sprzedającą tu panię. „Słodka Niespodzianka” jest otwarta siedem dni w tygodniu, od pon. do sb. w godz. 7.00-17.00 i niedziele od 9.00-16.00. (sp) Fot. autor

Na rynku walutowym stabilizacja z tendencją do osłabienia euro w stosunku do dolara, a także do PLN. W kantorze na pl. Bieńczyce paw. 7 tel. 12 641-46-36 zanotowaliśmy następujące kursy walut: USD: 4,03-4,08, euro: 4,17-4,22 zł, GBP: 5,00-5,05 zł, CHF: 4,43-4,49 zł. Aktualne kursy walut www.kantoryjb.pl. (p)

MARIA CALLAS to biograficzna opowieść o najsłynniejszej i najbardziej uwielbianej śpiewaczce operowej świata. W roli „prima-donny stulecia” wystąpiła Angelina Jolie nominowana za tą rolę do Złotego Globu. Film jest opowieścią o wielkich namiętnościach: do mężczyzn, do kariery, do śpiewu. Podczas swoich ostatnich dni, mieszkająca w Paryżu lat 70-tych XX wieku Maria wyobraża sobie i przeżywa na nowo burzliwą, piękną i tragiczną historię swojego życia. Te wspomnienia pełne są miłosnych uniesień, brawurowych występów, obecności na najbardziej ekskluzywnych salonach i poznawania najwybitniejszych osobistości tamtych czasów. Znajdzie się tu miejsce na historię miłosną z Arystotelesem Onassisem - jednym z najbogatszych ludzi tamtego okresu czy spotkanie z Johnem F. Kennedym. To historia kobiety niezwykle pewnej siebie, ale równocześnie niewyobrażalnie wrażliwej.

ŚWIATŁOCZUŁA to przepiękna opowieść o uczuciach w reżyserii Tadeusza Śliwy. Agata pracuje z nastoletnią młodzieżą w ośrodku wychowawczym, nurkuje, kocha życie i czerpie z niego pełnymi garściami. Nie widzi od dziecka. Robert jest gwiazdą fotografii. Choć mogłoby się здаwać, że ma wszystko - karierę, popularność, uznanie, to czuje jakby nie miał nic. Ich losy splatają się w nieoczekiwany momencie - podczas sesji zdjęciowej. To spotkanie rozpoczyna inspirującą podróż ku poszukiwaniu akceptacji i odwadze bycia sobą. Agata uczy Roberta odbierać świat za pomocą wszystkich zmysłów. On uczy ją otwartości na to, co nowe, nieznanne. Wspólnie zmierzają się z własnymi ograniczeniami, przeszłością i zawalczą o to, co w życiu najważniejsze - o miłość. Film będzie można zobaczyć również w Filmowym Klubie Seniora i Seniorki we wtorek 18 II o godz. 14:30.

Francuska komedia **DAAAAAALI!** w reżyserii Quentina Dupieux baaaaaardzo niewiele ma wspólnego z klasyczną biografią. To raczej próba uchwycenia geniuszu oraz niezwyklej osobowości Salvatora Dalego za sprawą osobliwej formy, w której pełno jest niespodzianek, mylenia tropów oraz zabawy z oczekiwaniami odbiorców. Przed młodą francuską dziennikarką nie leżało wyzwanie. Ma przeprowadzić wywiad z człowiekiem o niezwykłym umyśle, ogromnym talencie i... jeszcze większym ego. Mowa o słynnym hiszpańskim malarzu, czołowym surrealiście (w którego rolę wcielił się nie jeden, a kilku cenionych francuskich aktorów). Nie będzie to proste zadanie dla stawiającej pierwsze kroki w zawodzie Judith, zwłaszcza że jej ekscentryczny rozmówca od samego początku nie ułatwia sprawy. Co chwilę zmienia zdanie, nie mogąc się zdecydować, czy w ogóle ma ochotę na wywiad. Seanse w sali Mały Metraż.

Dyskusyjny Klub Filmowy Kropka dla dzieci zaprasza w sobotę 15.02 o godz. 13:00 na seans i rozmowę o hiszpańskim filmie **WSZECHŚWIAT OLIVIERA**. Jest rok 1985. Olivier, młody chłopak o niezwykle bogatej wyobraźni, przeprowadza się z rodziną na najbardziej wysunięty na południe skrawek Europy. Dzieje się to dokładnie w momencie, kiedy na niebie ma się pojawić Kometeta Halleya. Wydarzenia te bardzo mocno wpływają na życie Oliviera, który w gwiazdach zaczyna szukać odpowiedzi na wszystkie trapiące go problemy. Kategoria wiekowa: 10+, dubbing. Bilety: 12 zł

14 II, godz. 17 - Światłoczuła, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19 Maria Callas; 15 II, godz. 13 - DKF Kropka dla dzieci: Wszechświat Oliviera, godz. 17 - Maria Callas, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19.20 - Światłoczuła; 16 II, godz. 17 - Światłoczuła, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19 Maria Callas; 18 II, godz. 14.15 - Filmowy Klub Seniora i Seniorki: Światłoczuła, godz. 17 - Maria Callas, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19.20 - Światłoczuła; 19 II, godz. 17 - Światłoczuła, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19 Maria Callas; 20 II, godz. 17 - Maria Callas, godz. 18 - Daaaaaali!, godz. 19.20 - Światłoczuła.

Biblioteka Kuznia Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida, os. Złotego Wieku 14, poleca:

+ **Wojciech Dutka, Japonka, Wydawnictwo Lira, 2024.** Barbara Prazmowska, polska studentka, zostaje pierwszą kobietą na japończyce w Londyńskiej Szkole Studiów Orientalnych i Afrykańskich - SOAS. Wkrótce poznaje Davida Fitzroya, potomka arystokratycznego rodu angielskiego, a on popełnia dla niej megalomanię. Gdy rozpoczyna się bombardowanie Londynu w 1940 roku, David postanawia udać się z żoną do Singapuru, wielkiej bazy brytyjskiej floty na Indo-Pacyfiku. Kiedy w lutym 1942 roku wojska japońskie zdobywają twierdzę, urywają się wszelkie ślady po Basi i jej mężu. W 1959 do Karaczi w Pakistanie przybywa cyngiel CIA, były pracownik polskiego wywiadu w czasie wojny - Antoni Mokrzycki. To właśnie on podejmuje się misji odnalezienia zaginionej w 1942 roku młodej Polki. Nie ma jednak pojęcia, dokąd - przez czas, różne kultury i koszmarną światową wojnę - zaprowadzi go to śledztwo... Wojciech Dutka autor bestsellerowych powieści o tematyce wojennej, tym razem opowiada o losie kobiety, którą wojna rzuciła na Daleki Wschód. W tej porywającej historii ukazują także zderzenie kultur oraz determinację jednostki chcącej za wszelką cenę przetrwać.

+ **Michał R. Wiśniewski, Zakaz gry w piłkę. Jak Polacy nienawidzą dzieci, Wydawnictwo Czarne, 2024.** Dzieci, ich miejsce w społeczeństwie i przestrzeni publicznej, metody wychowawcze, rola i odpowiedzialność rodziców - każdy ma ten temat coś do powiedzenia. Wystarczy spojrzeć, ile komentarzy pojawia się pod dowolnym postem czy artykułem o rodzicielstwie. Zakaz gry w piłkę to mocna, polemiczna książka o przedmiotowym traktowaniu dzieci, które często stają się zakładnikami nie tylko domowych, ale także politycznych sporów. Michał R. Wiśniewski przekopuje Internet, czyta bajki, ogląda kreskówki, analizuje popkulturowe wzorce i rozbraja szkodliwe hasła, którymi posługują się rodzice i autorzy: „beztrosowe wychowanie”, „mały terrorysta”, „bunt dwulatka”, „madka”, „bachor”. Przygląda się brutalnym żartom używanym jako wentyl bezpieczeństwa nie tylko przez zmęczonych rodziców. Pomstuje na antydziesięcą infrastrukturę i brak zrozumienia dla potrzeb najmłodszych, bezbronnych członków społeczeństwa. I choć pomysł na książkę zaczął się od hasła: „Polacy nienawidzą dzieci”, Wiśniewski nie traci nadziei, że ZAKAZ zmieni się w ZAPROSZENIE: do rozmowy, wspólnej zabawy i wzajemnego zrozumienia.

Z KSIĘGARSKIEJ PÓŁKI: HISTORIA CENZURY. OD STAROŻYTNOŚCI DO XXI WIEKU

Polacy w ciągu minionych dwóch stuleci zmagali się z bezwzględnie egzekwowaną antynarodową, ale też antyreligijną cenzurą stosowaną wobec nas przez obcych (zaborców, komunistów).

Niewiele jednak powstało na ten temat książek, a to jest pierwsze całościowe opracowanie. Czyżby sam temat cenzury był zawsze niewygodny i cenzurowany? – pyta autor niniejszej książki, Jakub Maciejewski. Ten ceniony publicysta i historyk młodego pokolenia z niemałym temperamentem kreśli dzieje cenzury od jej zarania, nie tylko w Polsce. Sięga nawet do starożytności, następnie obala parę mitów związanych ze średniowieczem lub renesansem, tłumaczy różnicę pomiędzy cenzurą kościelną a świecką. Śledząc tekst książki, zauważamy, iż rozwój publikatorów od XIX wieku wiązał się jakby „automatycznie” z rozwojem i udoskonalaniem cenzury. Rzecz jasna autor najwięcej miejsca

poświęca swojemu krajowi.

Przywołuje liczne, przeważnie bulwersujące przykłady stosowania cenzury. Pokazuje, na czyjej służbie ona stała i stoi. Daje do rąk czytelnika swoisty klucz do rozumienia jej współczesnych narzędzi i metod działania na niespotykaną dotąd skalę – poprzez proste stosowanie algorytmów w mediach społecznościowych. Autor zastanawia się przy okazji nad problemem, gdzie przebiega granica pomiędzy swobodą wypowiedzi a jej anarchią, pomiędzy wolnością słowa a jej nadużywaniem, pomiędzy ubogacaniem debaty publicznej a jej zubażaniem czy wręcz prymitywizacją.

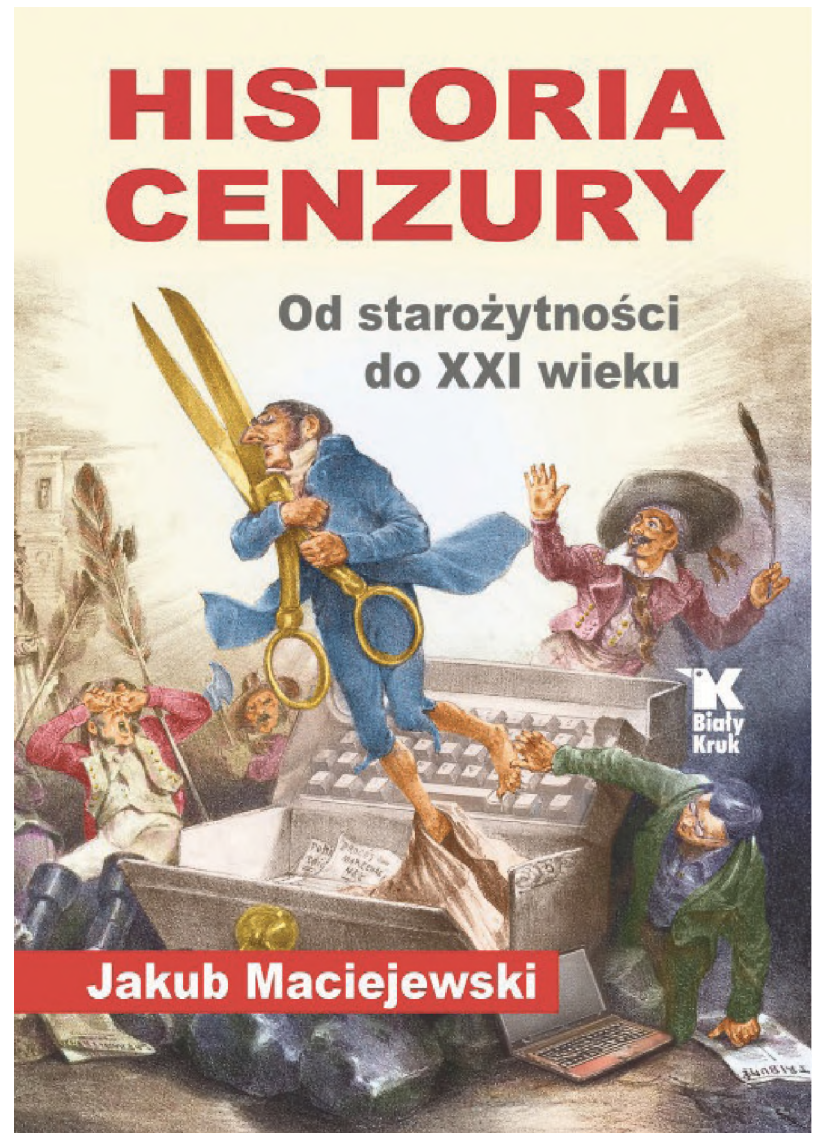
„Czytelnik zmierzy się z faktami i konkretami – pisze Jakub Maciejewski – ale na poszczególne dramaty dokonamy wspólnego i pogłębionego spojrzenia niczym przez szkło powiększające. Wszystko po to, by ukazać cenzurę w całej jej ‘okazało-

ści’ – łącznie z upokarzaniem autora, czytelnika, a wreszcie samego cenzora”.

Słusznie zauważa Maciejewski, że cenzor dalece ingerujący w treść utworu staje się jego fałszywym współautorem, odbiegając w swych pomysłach i rozwiązaniach od oryginału. Ten problem nie zniknął, w formie mniej lub bardziej ukrytej istnieje po dziś dzień. „Historia cenzury” Jakuba Maciejewskiego, którą świetnie się czyta, dostarcza wiele materiału do refleksji poprzez porównanie tego, co było dawniej, z tym, co dzieje się obecnie. Skłania też do zerwania z bezkrytycznym przyjmowaniem treści pojawiających się szczególnie w mediach elektronicznych.

Jakub Maciejewski, Historia cenzury. Od starożytności do XXI wieku, Wydawnictwo Biały Kruk, Kraków 2024, stron 304.

(red)

WDZIĘCZNOŚĆ. RODZINNE SŁUCHOWISKO FILOZOFICZNE W KUŹNI

Kuźnia Ośrodka Kultury Norwida zaprasza na wyjątkowy projekt kulturalny „Wdzięczność. Rodzinne słuchowisko filozoficzne”. Celem wydarzenia jest wspólne tworzenie słuchowiska, opartego na filozoficznych dociekaniach dotyczących wdzięczności. Zaproszenie skierowane jest do rodzin z dziećmi powyżej 7. roku życia, które staną się fundamentem tego unikatowego projektu.

W procesie twórczym zostaną wykorzystane narzędzia filozoficzne, które umożliwią głębsze i bardziej skrupulatne rozważania na zaproponowany temat. Finalny podcast zostanie wzbogacony o oryginalną muzykę i efekty dźwiękowe, będące efektem prac wszystkich uczestników i uczestniczek.

– Chcemy, by w projekcie wzięły udział całe rodziny. To nie będą zwykłe warsztaty, lecz wspólne tworzenie niezwykłego dzieła. Poszukując odpowiedzi na pytania o wartość wdzięczności w dzisiejszym świecie, stawiamy ją na piedestale, by dokładnie ją przeanalizować. Wierzymy, że projekt może mieć długofalowe pozytywne skutki – mówi Filip Komajda, pracownik Kuźni, kurator wydarzenia i koordynator projektu.

Pierwszy warsztat, który odbędzie się 15 lutego w godz. 10:00–12:00, poprowadzi Ola Pałka, nauczycielka i edukatorka filo-

zoficzna. Zajęcia będą skupiały się na interaktywnej refleksji nad wdzięcznością z wykorzystaniem oryginalnych zadań i zabaw. Zarejestrowany materiał stanie się podstawą do stworzenia treści audio. Drugi warsztat, zaplanowany na 22 lutego w godz. 10:00–12:00, poprowadzi Kinga Śliwa, fagocistka i edukatorka muzyczna. Uczestnicy

będą mieli okazję zgłębić temat dźwięków i muzyki, eksperymentując z instrumentami, głosem oraz odgłosami ciała. Efektem warsztatów będą melodia i efekty dźwiękowe, które staną się integralną częścią nagrania. Finał projektu nastąpi 8 marca, kiedy to w Kuźni Ośrodka Kultury Norwida odbędzie się premiera słuchowiska. Całość

będzie także dostępna w formie podcastu, co pozwoli dotrzeć do szerszej publiczności i umożliwi refleksję nad wdzięcznością w gronie rodzinnym. Warsztaty są bezpłatne, a udział wymaga wcześniejszych zapisów pod adresem: f.komajda@okn.edu.pl. Zapraszamy do śledzenia postępów projektu na mediach społecznościowych Kuźni Ośrodka

Kultury Norwida. Niech wdzięczność zabrzmi w naszych słuchawkach! Kontakt: Filip Komajda, Kuźnia Ośrodka Kultury Norwida, e-mail: f.komajda@okn.edu.pl www.facebook.com/KlubKuzniaOKN, www.okn.edu.pl

(red)

ROK INWESTYCJI W NORWIDZIE

Fot. Angelika Klik

2024 rok upłynął w Ośrodku Kultury Norwida w Krakowie nie tylko pod znakiem realizacji wielu ważnych przedsięwzięć kulturalnych, ale także inwestycji i remontów znacząco poprawiających infrastrukturę każdego budynku instytucji. A wszystko to wydarzyło się w przededniu jubileuszu 70-lecia.

Remont dachu ARTzony

W 2021 i 2022 roku w trakcie obfitych opadów deszczu i roztopów po opadach śniegu, pomimo zrzućcia śniegu z dachu wykonywanego przez wykwalifikowaną firmę, w budynku ARTzony Ośrodka Kultury Norwida (os. Górali 4) odnotowano zamakanie wodą opadową sufitu i ścian wewnątrz budynku (klatka schodowa i hol) spowodowane nieszczelnościami w połąci dachu oraz destrukcją zewnętrznego gzymsu elewacyjnego pod pasem rynnowym, skutkującą odpadaniem tynku. W 2023 roku ówczesny Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa Andrzej Kulig podjął decyzję o konieczności wykonania projektu remontu przeciekającego dachu i przekazał sprawę do Zarządu Inwestycji Miejskich. Dzięki wsparciu Rad-

nego Miasta Krakowa poprzedniej kadencji Sławomira Pietrzyka, w budżecie miasta na 2024 rok uwzględniono kompleksowy remont dachu o wartości 500 000 zł. Prace przeprowadzono latem tego samego roku. Zakres robót obejmował przede wszystkim wymianę nieszczelnego pokrycia dachu o powierzchni około 900 m². Ponadto zostały wykonane nowe obróbki blacharskie, rynny, kominki wentylacyjne i kosze spustowe z ocynkowanej blachy stalowej. Co ważne została zamontowana nowa instalacja odgromowa, spełniająca aktualne przepisy, a także przeprowadzono wymianę czap kominowych i naprawę pękniętej płyty wraz z wymurowaniem ścian podporowej w konstrukcji stropodachu. Naprawiono również uszkodzone tynki zewnętrzne gzymsu elewacyjnego pod pasem rynnowym. Wewnątrz budynku usunięto skutki zalania ściany i sufitu w holu oraz ścian i sufitów klatek schodowych, dzięki czemu przestrzeń wejściowa ARTzony została odświeżona. Dodatkowo, ze środków w wysokości 100 000 zł wprowadzonym do budżetu miasta dzięki Radnej Miasta Krakowa Bogumile Drabik,

Ośrodek zlecił przy okazji otwarcia stropodachu jego docieplenie, poprawiające efektywność energetyczną obiektu, jak również malowanie przestrzeni galerii i zjazdów prowadzących na różne kondygnacje budynku.

Modernizacja Kuźni na 50-lecie

W 2024 roku swoje 50-lecie obchodziła Kuźnia Ośrodka Kultury Norwida na osiedlu Złotego Wieku 14. Z tej okazji udało się przeprowadzić modernizację holu i dużej sali dzięki środkom w kwocie 500 000 zł, wprowadzonym do budżetu miasta przez Radnego Miasta Krakowa poprzedniej kadencji, Sławomira Pietrzyka, a także środkom w wysokości 295 000 zł, pochodzącym z zadania „DKF Kino Kuźnia” w ramach dzielnicowego Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa 2023 – edycja X (pomysłodawca: Piotr Roszyk, autor projektu: Marek Hohenauer). Część kosztów nowego wyposażenia Ośrodek pokrył ze środków własnych. Projekt aranżacji wnętrza Kuźni wykonała firma Metawętrza. Hol zyskał nowy wygląd, choć nawiązujący do lat 70. XX wieku, kiedy klub rozpoczął

swoją działalność. Na nowo wydzielono i zaaranżowano portiernię oraz zaplecze kuchenne, które w przyszłości będzie mogło pełnić funkcje kawiarniane. Pojawiły się też przestrzenie dla osób korzystających z oferty Kuźni takie jak: specjalna strefa „Cicho Sza” służąca do wytchnienia, wyciszenia, cichej pracy i relaksu, kącik zabaw dla dzieci czy szatnia samoobsługowa. W przestrzeniach Galerii m wymieniono nawierzchnię podłogi oraz zamontowano nowe oświetlenie ekspozycyjne. Na nowo zaprojektowano przestrzenie dla roślin i kwiatów. Wymienione zostały wszystkie drzwi prowadzące do sal, biur i toalet, a przy okazji poszerzono drzwi do toalety dla osób z niepełnosprawnościami. W dużej sali zamontowano nowoczesny projektor, ekran projekcyjny, a także system nagłośnieniowy i oświetleniowy, pojawiły się nowe krzesła, kotary, elementy wygłuszające i dekoracyjne. We wszystkich pomieszczeniach, w których prowadzono prace, pomalowano ściany oraz pojawiły się nowe elementy wyposażenia.

Przestrzenie wytchnieniowe na Górali

W 2024 roku Ośrodek Kultury Norwida, dzięki dofinansowaniu w wysokości 58 000 zł ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, zrealizował kolejne ważne inwestycje w wyposażenie instytucji. Drugie tyle wkładu własnego dołożyło Miasto Kraków. Część kosztów nowego wyposażenia Ośrodek pokrył również ze środków własnych. Dzięki nim w ARTzonie (os. Górali 4) i Siedzibie Głównej (os. Górali 5) wygospodarowano przestrzenie wytchnieniowe dla osób odwiedzających instytucję oraz zespołu. Ta przestrzeń w ARTzonie w znaczącym stopniu jest przeznaczona dla rodziców małych dzieci ze względu na jej usytuowanie w pobliżu sali, z której najczęściej korzysta popularny wśród Krakowianek i Krakowian Klub Rodziców. Ponadto na os. Górali 5 z myślą o młodzieży, ale nie tylko, przygotowano Pracownię Młodzieżową, a także przestrzeń spotkań dla Laboratorium Odporności Kulturowej, które rozpoczyna działalność w Ośrodku Kultury Norwida w ramach międzynarodowego projektu PACESETTERS.

Norwid na 70-lecie

W ubiegłym roku Ośrodek Kultury Norwida pozyskał też 36 000 zł dofinansowania ze środków programu własnego Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku pn. Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2024, pochodzących z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wkład własny zapewniło Miasto Kraków. Z tych środków zakupiono i wyeksponowano rzeźbę „Norwid” autorstwa Stanisława Bracha. W ramach aranżacji przestrzeni ekspozycyjnej w Siedzibie Głównej (os. Górali 5) wykonano malowanie klatki schodowej, wymianę oświetlenia i inne drobne elemen-

ty aranżacyjne. Zadanie stanowiło wstęp do obchodów 70-lecia instytucji oraz 30-lecia przejęcia jej przez Miasto Kraków i nadania jej imienia Cypriana Kamila Norwida, które to rocznice przypadają w 2025 roku.

Elektryka, oświetlenie i sprzęt

Dzięki wspomnianym już środkom pozyskanym staraniem Radnej Miasta Krakowa Bogumili Drabik, a także środkom własnym Ośrodka w 2024 roku, udało się zrealizować też wiele mniejszych, ale ważnych prac. W przestrzeni na os. Górali 5 zmodernizowano główną rozdzielnię prądu oraz zainstalowano system przeciwpożarowy, obejmujący montaż instalacji do głównego wyłącznika prądu oraz wymianę tablicy wyłącznika przeciwpożarowego, co stanowi element zapewniający bezpieczeństwo pożarowe budynku. Przeprowadzono też malowanie sekretariatu, a także holu wejściowego, dzięki czemu każda z przestrzeni wejściowych do wszystkich obiektów Ośrodka została odświeżona w przededniu 70-lecia instytucji. W holu i dużej sali w ARTzonie (os. Górali 4) dokonano wymiany oświetlenia na energooszczędne, a w toaletach i korytarzu dolnej kondygnacji budynku pojawiło się energooszczędne oświetlenie z czujnikami ruchu. Podobne prace zrealizowano w toaletach w Kuźni (os. Złotego Wieku 14). Wymieniono również sprzęt komputerowy w biurach oraz elementów nagłośnienia.

Plany na przyszłość

Wraz z końcem prac w 2024 roku udało się przygotować projekty II etapu modernizacji Kuźni, czyli przestrzeni patio, małej sali, pracowni warsztatowych i biur – na te prace konieczne będzie pozyskanie finansowania. Dodatkowo, w budżecie Ośrodka na 2025 rok Wydział Kultury Urzędu Miasta Krakowa przewidział środki inwestycyjne na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej kompleksowej modernizacji Kina Studyjnego Sfinks oraz modernizacji i adaptacji piwnic na cele magazynowe w siedzibie głównej (os. Górali 5).

Po wykonaniu projektów niezbędne będzie pozyskanie środków na te prace, a w dalszej kolejności przygotowanie stosownych projektów i realizacja kompleksowej modernizacji pozostałych przestrzeni Ośrodka, zlokalizowanych w dawanych hotelu robotniczym na os. Górali 5, gdzie wymiany wymagają wszystkie instalacje, a przestrzeń wymaga dostosowania do współczesnych potrzeb działalności kulturalnej. W ARTzonie (os. Górali 4) potrzebne będzie wykonanie oświetlenia i nagłośnienia scenicznego, a także szereg mniejszych prac remontowych, co będzie realizowane w ramach dostępnych środków własnych i pozyskanych środków zewnętrznych.

Do druku przygotował: MARCIN PIETRZYK Fot. z archiwum OK C.K Norwida

Fot. Filip Komajda

 5 marca MUMIO	 6 marca ZESPÓŁ KONIE GRA WODECKIEGO	 7 marca TRE VOCI.PL	 8 marca ARTUR ANDRUS
 9 marca ØRGANEK MTV UNPLUGGED	 14 marca LemON Trio Akustycznie	 15 marca KASIA MOŚ	 18 marca KABARET HRABI
 21 marca ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA ŚLĄSK	 23 marca PRELUDIUM SŁOWIAŃSKIE	 28 marca WAGLEWSKI MTV UNPLUGGED	 30 marca ANDRZEJ PONIEDZIELSKI
 31 marca SIESTA W DRODZE Elif Sanchez	 2 kwietnia EWA BEM	 4 kwietnia GWIAZDY DLA AUTYZMU	 5 kwietnia ZAKOPOWER
 6 kwietnia NATALIA PRZYBYSZ	 8 kwietnia SEPARATKA	 13 kwietnia STARE DOBRE MAŁŻEŃSTWO	 15 kwietnia ROGUCKI & NORMALNI LUDZIE
 16 kwietnia KRYSZYNA JANDA „My way”	 25 kwietnia KRZYSZTOF CUGOWSKI	 4 maja KONCERT DLA WOJTKA BELLONA	 9 maja KRAKÓW STREET BAND
			 23 maja ANDRZEJ SIKOROWSKI I MAJA SIKOROWSKA

NOWOHUCKIE CENTRUM KULTURY • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

124 lata

Wodociągów Miasta Krakowa historia, tradycja, innowacja i przyszłość

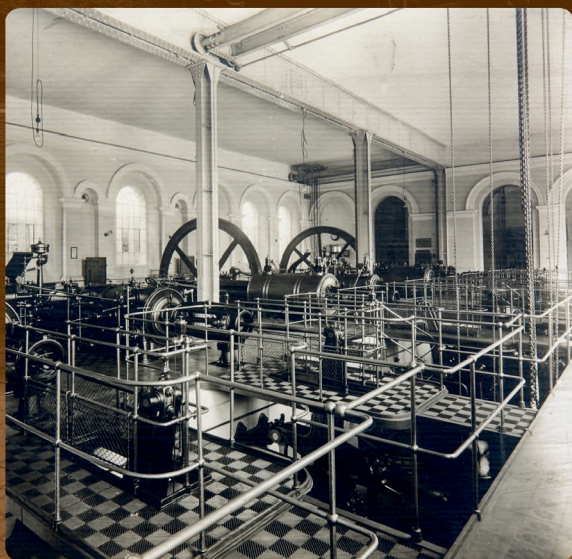
Wodociągi Miasta Krakowa obchodzą swój 124. jubileusz! To wyjątkowa okazja, by spojrzeć wstecz na ponad wiek intensywnego rozwoju, przełomowych technologii i inżynierskich sukcesów, które wpłynęły na komfort życia mieszkańców Krakowa. Przedsiębiorstwo nie tylko zaopatruje miasto w wysokiej jakości wodę, sprawnie odbiera ścieki, ale także aktywnie dba o ekologię, innowację i zrównoważony rozwój.

Od rumusów do inteligentnych technologii

Historia zaopatrzenia Krakowa w wodę sięga XIII wieku, wówczas powstały pierwsze proste, drewniane systemy wodociągowe. Minęło jednak trochę czasu, nim Kraków doczekał się wodociągów z prawdziwego zdarzenia. W 1898 roku Rada Miasta Krakowa podjęła kluczową uchwałę: „Postanawia się budowę wodociągu miejskiego pompowego o wydajności 16 000 m³ najwyższej dziennej dostawy [...] zasilanego wodą gruntową z terenów wodonośnych w Bielanych”. Ostatecznie wodociąg, zaprojektowany przez R. Ingardena, oddano do użytku za kadencji Prezydenta Józefa Friedleina, z początkiem XX wieku w dniu 14 lutego 1901 roku.

Początkowo nowoczesna sieć wodociągowa liczyła 81 km, dostarczając wodę do centralnych części miasta. W kolejnych dekadach, w odpowiedzi na wzrost liczby mieszkańców i rozwój urbanistyczny infrastruktura była systematycznie rozbudowywana. Konieczne stało się też sięgnięcie po dodatkowe źródło wody. Wówczas przystosowano zakład do produkcji tzw. sztucznej wody gruntowej. Technologia polegała na wybudowaniu szeregu basenów infiltracyjnych, zasilanych wodą z Wisły.

Lata 30. XX wieku przyniosły pogorszenie jakości wody w Wiśle. W tym czasie, na terenie zakładu powstało pierwsze laboratorium chemiczne dokonujące analiz ujmowanej wody, a później laboratorium bakteriologiczne oraz stacja chlorowania wody.

fot. WMK S.A. i Muzeum Krakowa

Choć Zakład Pomp w Bielanych nie ucierpiał w czasie II Wojny Światowej, to borykał się z poważnym problemem braku części zamiennych. Dopiero w latach 1946-49 możliwe było przeprowadzenie kapitalnego remontu Zakładu Uzdatniania Wody Bielany.

Lata 50 i 60 przyniosły dalszy etap rozwoju. Wówczas powstały kolejne dwa Zakłady Uzdatniania Wody Rudawa i Dłubnia, a długość sieci znacznie się zwiększyła.

W 1974 roku oddano do użytku Zakład Uzdatniania Wody Raba, który do dziś stanowi kluczowy element systemu zaopatrzenia Krakowa w wodę. Dzięki wykorzystaniu wody ze zbiornika w Dobczycach miasto zyskało stabilne i wysokiej jakości źródło wody pitnej.

W kolejnych latach powstawały nowoczesne oczyszczalnie ścieków: Płaszów i Kujawy, które stały się kluczowe dla ochrony środowiska.

Współczesne Wodociągi Miasta Krakowa

Wodociągi Miasta Krakowa to nowoczesne przedsiębiorstwo, które zarządza m.in. czterema zakładami uzdatniania wody, dwoma centralnymi oczyszczalniami ścieków, siecią wodociągową liczącą 2396 km i siecią kanalizacyjną o długości 2052. Codziennie obsługuje ponad milion mieszkańców, dostarczając do krakowskich kranów 170 tys. m³ wody najwyższej jakości. To racjonalne zarządzanie finansami. Sięganie po środki z Unii Europejskiej, a także dbałość o produkt, klientów i pracowników.

Innowacje i odpowiedzialność za zasoby naturalne

Spółka jest nie tylko liderem w zakresie zastosowania nowoczesnych technologii, ale także troszczy się o jakość środowiska. Jak? Inwestycje w odnawialne źródła energii. Stosownie ekologicznych metody prze-

tworzania odpadów. Gospodarka obiegu zamkniętego. Zdalne odczytywanie zużycia wody. Systemy monitorowania, które umożliwiają precyzyjną kontrolę stanu infrastruktury. Zastosowanie sztucznej inteligencji (AI), by efektywnie zarządzać infrastrukturą oraz niskoemisyjna flota samochodowa. To tylko niektóre z przykładów działań ukierunkowanych na ochronę zasobów naturalnych, redukcję emisji CO₂, śladu węglowego, zmniejszenie efektu cieplarnianego, zmniejszenie zużycia energii i działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Edukacja ekologiczna

Poczucie społecznej odpowiedzialności wytyczyło miejskiej spółce drogę do prowadzenia działań, które mają na celu kształtowanie postaw proekologicznych. Oferta edukacyjna obejmuje wiele programów, począwszy od przedszkolaków, poprzez edukację dla całej rodziny, a kończąc na seniorach. Zajęcia edukacji ekologicznej, kampanie informacyjno-edukacyjne czy takie wydarzenia jak rodzinny Festiwal Wody to przemyślane działania, które kształtują postawy proekologiczne i budują społeczność świadomych mieszkańców Krakowa niezależnie od ich wieku.

Jesteśmy z Wami. Każdego dnia! Od 124 lat

Obchody 124-lecia Wodociągów Miasta Krakowa to doskonała okazja, by docenić rozwój, jaki przeszło przedsiębiorstwo na przestrzeni dekad. Od historycznych wodociągów po cyfrowe zarządzanie siecią. Firma nieustannie dostosowuje się do nowych wyzwań, łącząc tradycję z innowacją w trosce o środowisko i komfort życia mieszkańców Krakowa.

WODOCIĄGI
Miasta Krakowa

Dowiedz się więcej
o historii Wodociągów
Miasta Krakowa

OBÓZ SPORTOWY W ZAWOI: TRENING, PASJA I DRUŻYNOWY DUCH

W dniach 27–31 stycznia zawodnicy rugby z Klubu Sportowego Krakodyle Kraków oraz zawodniczki gimnastyki artystycznej z Lejdis Hutnik Kraków uczestniczyli w intensywnym obozie sportowym w Zawoi. Był to czas wytężonej pracy, doskonalenia umiejętności i budowania zespołowego ducha.

Podczas obozu sportowcy trenowali w Hali Widowiskowo-Sportowej w Zawoi, przygotowując się do nadchodzących zawodów. Oprócz wymagających sesji treningowych obozowicze mieli okazję zrelaksować się i integrować podczas wspólnych wyjazdów. Od-

wiedzili lodowisko, Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego oraz basen w Hotelu Jawor. Dodatkową atrakcją było warsztatowe wykonywanie pamiątek dzięki Ekosianko, co pozwoliło na chwilę kreatywnego wytchnienia.

Ciężka praca na treningach przyniosła efekty – już 8 lutego rugbyści z Krakodyli wzięli udział w Turnieju Rugby 7 Regsol Cup w Rzeszowie. Zespół zaprezentował znakomitą formę, zdobywając 4. miejsce i pokazując ogromne zaangażowanie. W trakcie turnieju można było podziwiać świetną grę w młynie, skuteczne podania na kontakcie oraz dynamiczne

rozgrywanie piłek. Nie liczyło się to, jak silny był przeciwnik – liczyła się walka do końca. Krakodyle udowodnili, że tworzą zgrany i ambitny zespół, gotowy na kolejne wyzwania.

Obóz w Zawoi okazał się nie tylko doskonałą okazją do podniesienia umiejętności, ale także do budowania drużynowej jedności. Trenerzy z dumą obserwowali postępy swoich podopiecznych, a zawodnicy wrócili do Krakowa z nową energią i jeszcze większą motywacją do dalszej pracy. To były intensywne dni pełne sportowej pasji. Teraz czas na kolejne wyzwania i sportowe sukcesy!

Prowadzimy nabory dla dzieci i młodzieży z Nowej Huty i okolic, dlatego serdecznie zapraszamy wszystkich, którzy chcieliby spróbować swoich sił w rugby!

Szukamy również lokalnych przedsiębiorców, którzy chcieliby nas wesprzeć – kontakt przez maila krakodylekrakow@gmail.com

Wszelkie informacje, w tym dane kontaktowe, znajdziecie również na naszym fanpage na Facebooku.

Z NOTESU KIBICA

15.02 (sobota) – godz. 11, mecze piłki nożnej: Hutnik – Naprzód Jędrzejów; godz. 13: Hutnik – Czarni Polaniec

15.02 (sb) – godz. 15, II liga piłki ręcznej mężczyzn – grupa czwarta: Hutnik – Iskra Kielce (hala Suche Stawy) 15.02 (sb) – godz. 15, I Liga Małopolska siatkówki mężczyzn: Hutnik – MKS Ryglice (hala SP 89, os. Piastów 34)

20.02 (czwartek) – godz. 8-22, zawody jeździeckie – Finał Cavaliada Tour i Ligi Europy Centralnej Pucharu Świata (Tauron Arena Kraków)

SPOD SIATKI

II Liga Małopolska mężczyzn. Sparta – LKS Bobowa 3-2 (22-25, 25-20, 23-25, 25-20, 15-9), Projekt Myślenice – Sparta 3-1 (32-30, 21-25, 25-17, 25-21). Cały czas na czele znajduje się Wawel Kraków – 32 pkt. Sparta jest piąta – 18 pkt. (dan)

NOWI JESZCZE NIE DOTARLI

Niewiele czasu pozostało do wznowienia rozgrywek II ligi piłki nożnej. Hutnik zacznie futbolową wiosnę 1 marca od rewanżu ze Skrą Częstochowa na swoim stadionie.

Przez cały okres przygotowawczy zespół z Nowej Huty opuścił swoje obiekty tylko dwa razy. Najpierw na sparing ze Stalą Stalowa Wola, a kolejny raz kilka dni temu na test-mecz z Wisłą Kraków, którego początkowo nie było w planach. Dla „Białej gwiazdy” był to ostatni sprawdzian przed rozpoczęciem tegorocznych występów w I lidze. Zakończył się porażką hutników 1-3 (0-1), a bramkę dla nich zdobył Kamil Głogowski. Dzień wcześniej podejmowali oni Spartę Kazimierza Wielka (IV liga), wygrywając 4-0 (3-0), po trafieniach Karola Szablowskiego, dwóch Kacpra Rzepki i Anthony'ego Ikwuki.

W obydwu tych spotkaniach trener Maciej Musiał miał do dyspozycji tylko zawodników z kadry I zespołu oraz sporą grupę młodzieży z rezerwy i juniorów. Niektórzy z tych młodszych grają i trenują z drugoligowcami od kilku tygodni. Niestety, nie pojawił się żaden gracz, którego Musiał widziałby od razu w swojej drużynie, czy taki choćby na testy. Podobno jacyś mieli przyjechać, ale na razie nie dotarli. Na Suchych Stawach liczą, że jednak się pojawią. Szczególnie, że Hutnik musi wzmocnić swą siłę w grze ofensywnej, bo tej zimy odeszli dwaj piłkarze, Michał Głogowski i Denis Rakels, mający ogromny wpływ na takie poczynania. (dan)

PIĘCIU WYBITNYCH Z HUTNIKA

Małopolski Związek Piłki Nożnej powołał Klub Wybitnego Reprezentanta Małopolski. Znalazło się w nim na razie dziesięciu zawodników, ale kolejnych siedmiu otrzymało już nominację do tego zaszczytnego grona.

Wszyscy oni występowali w naszym województwie tylko w klubach krakowskich, chociaż niektórzy wywodzą się z innych regionów. Nie brakuje też futbolistów, którzy grali w barwach Hutnika. Jest ich pięciu, a każdy z

nich występował w drużynie narodowej.

Są to Krzysztof Bukalski, który zaczął w Wandzie, następnie przez jedenaście lat reprezentował Hutnika, a po powrocie z Belgii był piłkarzem Wisły. Z tego samego pokolenia wywodzi się wychowanek klubu z Suchych Stawów, Marek Koźmiński, który po odejściu z Hutnika przez lata grał we Włoszech.

Najstarszy z piątki jest Marek Motyka. Przygodę z futbolem za-

czytał w klubach żywieckich, po czym przeniósł się do Hutnika. Najwięcej czasu spędził w Wiśle, ale był też m.in. zawodnikiem Cracovii. Mając 22 lat zadebiutował w reprezentacji w 1980 roku. Z kolei najmłodszym jest wychowanek Hutnika – urodzony w 1980 – Marcin Wasilewski. W nowohuckim zespole seniorów grał przez dwa lata, po czym występował w polskich klubach i zagranicznych. Karierę skończył w Wiśle. Ostatnim z byłych hutników jest wychowanek

Łady Biłgoraj, Kazimierz Węgrzyn. W Krakowie był też piłkarzem Wisły i Cracovii.

Wśród pozostałych członków KWRP są Jakub Błaszczkowski, Paweł Brożek, Arkadiusz Głowacki, Marcin Jałocha, Zdzisław Kapka, Kazimierz Kmiecik, Marek Kusto, Leszek Lipka, Adam Nawalka, Piotr Skrobowski, Antoni Szymanowski, Andrzej Turecki. Wszyscy wymienieni tu piłkarze stanowić będą kapitułę klubu, która będzie wybierała kolejnych kandydatów. (dan)

POŻEGNALNA KLAPA

PUSZCZA NIEPOŁOMICZ – ZAGŁĘBIE LUBIN 1-2 (1-0)

1-0 – Kosidis (45), 1-1 – Kurminowski (47), 1-2 – Kurminowski (56).

PUSZCZA: Komar – Mroziński (83. Sołowiej), Craciun, Szymonowicz, Jakuba – M. Stępień (89. Kidrić), K. Stępień, Serafin (83. Radecki), Klimek (67. Błagać) – Kosidis, Barkowski.

Sędziował: Patryk Gryckiewicz (Toruń). Żółte kartki: Barkowski, Radecki – Jach, Dąbrowski. Widzów: 1395.

Bardzo dziwna była ta kolejka ekstraklasy. Cztery czołowe zespoły przegrały z drużynami starającymi się uniknąć degradacji, a dwa z dołu tabeli podzieliły się między

sobą punktami. W poniedziałkowym spotkaniu spotkali się dwaj kolejni słabeusze. Żegnająca się ze stadionem Cracovii Puszcza, na którym przez półtora roku występ-

owała w roli gospodarza, z coraz gorzej grającym Zagłębiem. I wszystko zdawało się wskazywać, że to ona ma większe szanse na całą zdobycz oraz poprawę swej pozycji w tabeli.

Jeszcze w I połowie można było liczyć, że tak się stanie. Szczególnie, że na jej koniec objęła prowadzenie. Jednak po przerwie dostała dwa szybkie i mocne ciosy po koszmarnych błędach swoich defensorów. Fatalnie wpłynęło to na

jej piłkarzy, którzy nie potrafili się podnieść do ostatniego gwizdka. Liderem mimo porażki pozostał Lech Poznań – 41 pkt. Drużyna z Niepołomic osunęła się poniżej kreski i zajmuje spadkowe, szesnaste miejsce – 19 pkt. Do tego teraz pojedzie do Legii Warszawa, w której nastroje też są paskudne po dwóch słabych występach.

(dan)

ŻEGNAJ, RAFALE

Dlaczego odchodzą tak młodo – nieraz w ostatnich dniach padało z różnych stron. Mariusz Sierakowski – 29 lat, Daniel Jarosz – 36 lat, Marcin Latos – 33 lata, ktoś przypomniał piłkarzy Hutnika, którzy odeszli w młodym wieku.

Teraz żegnamy Rafała Skórskiego, który zmarł 7 lutego, mając 45 lat. Jako piłkarz najdłużej związany był z Hutnikiem, a grał też w Górniku Wieliczka i Karpatach Siepraw. Nie dane mu było jednak rozwinąć się sportowo, gdyż mając 22 lata przestał bronić bramki ze względu na zdrowotnych, kończąc całkowicie z występami na boisku.

Z futbolem jednak nie zerwał. Zajął się szkoleniem, zostając trenerem bramkarzy. Zaczął oczywiście w klubie z Suchych Stawów, w którym zajmował się nie tylko młodzieżą, ale też golkiperami I drużyny. Z tych zajęć jednak zrezygnował latem ubiegłego roku. Podstępna choroba nie pozwalała mu na dalsze spełnianie w tej roli. Kilka miesięcy wcześniej

zrezygnował także ze swoich obowiązków w Polskim Związku Piłki Nożnej, w którym zajmował się bramkarzami reprezentacji U-15, U-16, U-17, U-20. Pracował też w różnych klubach. Tych krakowskich i jako jedyny chyba w mieście zajmował się bramkarzami czterech najmocniejszych sekcji. Poza Hutnikiem były bowiem Cracovia, Garbarnia i Wisła. Ale były także spoza Krakowa – GKS Katowice, Lechia Gdańsk, Podbeskidzie Bielsko-Biała.

Jesienią ubiegłego roku można go było spotkać jeszcze nie tylko na meczach hutników. Zdarzało się i na ulicach Nowej Huty, choć już w niej nie mieszkał. Cieszył się głównie z jakichś rodzinnych spraw, choć nie brakowało tematów sportowych. Więcej jednak nie porozmawiamy. Żegnaj Rafale. Pogrzeb śp. Rafała Skórskiego odbędzie się w czwartek, 13 lutego, o godz. 11 na cmentarzu w Batowicach (od strony ul. Powstańców).

UDANY REWANŻ ZA DOMOWĄ PORAZKĘ

ŚWIT SZAFLARY – HUTNIK 26-38 (11-19)

HUTNIK: Pęgielski 1, Górka – Dzierwa 2, Krawczyk 2, Kozioł 2, Cupisz 4, Przała 1, Sobczyk 4, Krzysztof 2, Jagielak 4, Gubala 3, Trawniki 5, Cegła 3, Dziedzic 2, Karwala 1, Słowiński 3.

Hutnicy wzięli rewanż za porażkę we własnej hali, a wynik tego spotkania wydaje się świadczyć, że zrobili to łatwo. Jednak niekoniecznie i można było mieć obawy, jak potoczy się ten mecz, bo długo męczyli się z rywalem z Podhala, który dotrzymywał im kroku. Częściej co prawda prowadzili piłkarze ręczni z Nowej Huty, ale

miejscowi szybko wyrównywali. I dopiero po niewykorzystanym karnym przez Filipa Kozioła rzucili się do szturmu, a sygnał dał tenże zawodnik, odzyskując prowadzenie. Przez następne dziewięć minut zdobyli tyleż bramek, tracąc tylko jedną i schodząc na przeryw ze sporą przewagą. Po zmianie stron dominowali już przez cały czas, ani razu nie dopuszczając do jakiegokolwiek zagrożenia. Na czele czwartej grupy II ligi znajduje się ASPR Zawadzkie – 30 pkt. Hutnik pozostał na czwartym miejscu – 24 pkt.

(dan)

DWIE SPARTY W PÓŁFINALE MP

Rozegrane zostały ćwierćfinały mistrzostw Polski juniorów w siatkówce. Gospodarzem jednego z nich – w hali ZSOS 2 na os. Teatrалnym – była Sparta, a oprócz niej wystąpiło jeszcze pięć zespołów.

Zespół prowadzony przez trenera Adama Fedorka był uznawany za faworyta do awansu. I od pierwszego występu potwierdzał tą opinię. Zaczął od łatwego zwycięstwa w fazie grupowej 3-0 (25-13, 25-16, 25-16) nad Rekordem Jelcz-Laskowice. W kolejnym spotkaniu pokonał również 3-0 (25-21, 25-16, 25-20) Jędrzejkę. Zapewnił sobie w ten sposób wyjście z grupy do półfinału imprezy wraz z poznańską drużyną, która wygrała z Rekordem 3-2.

W tej fazie zmagani spartanom przyszło zmierzyć się ze Stalą Nysa, która zajęła drugie miejsce w II grupie. I również w tym meczu zwyciężyli 3-0 (25-16, 25-19, 25-20), co dało im promocję do następnej fazy całych mistrzostw. W drugim półfinale Kaemka Sta-

rogard Gdański wygrała 3-0 z Jędrzejką. Najlepszym zespołem zawodów w Nowej Hucie została Sparta, która w decydującym meczu pokonała Kaemkę 3-0 (25-22, 25-22, 25-17)

Równocześnie rozgrywane były turnieje MP junierek. Siatkarki Sparty wzięły udział w zawodach w Warszawie, których czekała trudniejsza przeprawa, gdyż stawka była bardziej wyrównana. Nie uległy się jednak rywalek. W grupowych starciach pokonały KSZO Ostrowiec Świętokrzyski 3-0 (25-19, 25-19, 25-14) i MKS Dąbrowa Górnicza 3-0 (27-25, 25-18, 25-15). Z kolei MKS wygrał z KSZO 3-0 (27-25, 25-18, 25-15).

Dziewczęta z Teatralnego na tym nie poprzestały i w półfinale wygrały 3-0 (25-21, 25-10, 25-17) ze Stalą Grudziądz, a MOS Wola Warszawa pokonał 3-0 MKS. O pierwsze miejsce: Sparta – Wola 0-3 (22-25, 11-25, 18-25). Promocję wywalczyły ekipy Woli i Sparty. (dan)

KADETKI BYŁY LEPSZE

W hali krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej (ul. Piastowska) odbył się Puchar Europy kadetów w szpadzie o Trofeum Wawelskiego Smoka. Kiedyś rywalizowano o niego w Nowej Hucie, bo jest to jedyna taka impreza, która odbyła się w naszym mieście. Jej organizatorem jest Krakowski Klub Siermięczy.

Niestety, nasi młodzi szpadziści nie mają czym się pochwalić. Wśród chłopców najwyżej, bo na 17 miejscu uplasował się Witold Kapinos (Sokół Mielec).

Kolejni byli daleko i tak najlepszy z krakowian, Kostantyn Kostiułkow z AZS AWF, uplasował się na 66 miejscu – czyli poza grupą finałową – na 258 startujących. Pozostali Polacy jeszcze dalej.

Lepiej poszło dziewczętom (łącznie wystartowało ich 226). Najlepsza z Polek, Jagoda Tercejak (Szpada Wrocław), była trzecia. Oliwia Janeczek (Piastr Gliwice) zajęła ósmą pozycję, a najwyżej z krakowianek, bo na dziesiątym miejscu. znalazła się Lena Furman (AZS AWF). (dan)

WSPARCIE DLA PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH

Zaproszenie do udziału w projekcie EU Navigate

Zapraszamy do udziału w projekcie EU Navigate prowadzonym przez Pracownię Badań nad Starzejącym się Społeczeństwem Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum działającą pod kierunkiem profesor Katarzyny Szczerbińskiej.

Do udziału w projekcie zapraszamy osoby, które:

- mają 70 lat lub więcej,
- otrzymały diagnozę choroby nowotworowej lub są w trakcie leczenia onkologicznego,
- mieszkają w Krakowie lub w Wieliczce,
- nie przebywają na stałe w szpitalu lub w domu pomocy społecznej.

Do programu mogą również zgłosić się osoby, które sprawują opiekę nad osobami chorującymi na nowotwór. Uwaga! Udział w projekcie jest całkowicie dobrowolny i bezpłatny. Głównym celem projektu jest niesienie wsparcia osobom starszym, które zmagają się z chorobą nowotworową, oraz ich rodzinom. Wiemy, jak trudne potrafi być poruszanie się w systemie ochrony zdrowia, dlatego mamy program, który pomaga przejść przez tę drogę z pomocą doświadczonych specjalistów.

Na czym polega projekt EU Navigate?

W ramach programu pacjenci otrzymują nieodpłatne, roczne wsparcie tzw. nawigatora, czyli asystenta, który pomaga w poruszaniu się po systemie ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz dostarcza informacji o dostępnych usługach w miejscu zamieszkania (np. możliwość pozyskania sprzętu medycznego, pomoc w przygotowaniu pism urzędowych, ustalenie przysługujących uprawnień). Z drugiej strony nawigator jest również osobą, z którą można porozmawiać o trudnych doświadczeniach związanych z postawioną diagnozą i procesem leczenia, a tym samym od której można otrzymać tak ważne w tym czasie wsparcie emocjonalne. Nawigatorzy zatrudnieni w ramach programu ukończyli specjalistyczne szkolenie i regularnie uczestniczą w treningach z zakresu psychologii i pracy z pacjentami onkologicznymi.

Jeśli macie w swoim otoczeniu osoby 70+, które zmagają się z trudną sytuacją zdrowotną, taką jak choroba nowotworowa lub opiekują się kimś w podobnej sytuacji, chcielibyśmy zwrócić Waszą uwagę na projekt EU Navigate. Być może jest ktoś z Waszego otoczenia, który mógłby skorzystać z naszego wsparcia. Może to dotyczyć rodziców lub znajomych seniorów. Naszym celem jest dotarcie do tych osób i zapewnienie im pomocy, której potrzebują.

Co oferuje projekt?

W ramach projektu można otrzymać nieodpłatne, roczne wsparcie nawigatora, czyli osoby, która wspiera pacjenta i jego rodzinę w poruszaniu się po systemie ochrony zdrowia, pomocy społecznej i organizacjach społecznych. Wsparcie nawigatora polega między innymi na:

- przekazywaniu informacji na temat dostępnych usług czy możliwości pozyskania potrzebnego sprzętu,
- pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieraniu emocjonalnym i przywracaniu poczucia niezależności i sprawności osobom chorującym.

Rekrutację pacjentów do programu bezpłatnego wsparcia osób starszych 70+ z chorobą nowotworową będziemy prowadzić tylko do czerwca 2025. W ramach działań projektu EU Navigate Pracownia Badań nad Starzejącym się Społeczeństwem przygotowała również Internetowy Informator, który zawiera przydatne informacje o miejscach i usługach dostępnych na terenie poszczególnych dzielnic Krakowa.

Informator jest skierowany głównie do osób starszych i ich opiekunów, ale mogą z niego korzystać wszyscy

zainteresowani. Znajdziemy w nim:

- dane aptek, instytucji kultury, punktów gastronomicznych,
- oferty edukacyjne,
- usługi medyczne, pogrzebowe, naprawy, transport,
- miejsca spędzania czasu czy wsparcia psychologicznego.

Mamy nadzieję, że przygotowany przez nas informator ułatwi Państwu wyszukiwanie potrzebnych informacji oraz

korzystanie z różnorodnych możliwości jakie oferuje Kraków.

Informator jest dostępny na stronie Pracowni.

W celu zgłoszenia prosimy o telefon pod numer: 502 186 434 (pon. - pt. w godz. 8.00 - 15.00). Nadal prowadzimy nabór.

Pracownia Badań nad Starzejącym się Społeczeństwem

Więcej informacji na stronie projektu:

<https://pbss.cm-uj.krakow.pl/badania-i-projekty/projekt-eu-navigate/>

Kierownik zespołu: Prof. dr hab. Katarzyna Szczerbińska. Zespół: mgr Małgorzata Filipińska, mgr inż. Adrianna Ziuziakowska, lic. Dorota Rosochacka.

EU Navigate

Supporting older people with cancer

Program wsparcia dla osób starszych z chorobą nowotworową

Celem projektu EU NAVIGATE jest wprowadzenie w Polsce modelu opieki zorientowanej na pacjenta i jego rodzinę - zapewnienie wsparcia w poruszaniu się w systemie opieki zdrowotnej

W ramach projektu można skorzystać z **bezpłatnego rocznego wsparcia asystenta/nawigatora**, który:

- pomoże w **poruszaniu się po systemie opieki zdrowotnej** i społecznej
- poinformuje, **jakie usługi są dostępne** w ramach systemów opieki
- doradzi, **jak z nich skorzystać**

Jakie osoby mogą wziąć udział w projekcie?

- będące w wieku **70 lat i więcej**
- mające diagnozę **choroby nowotworowej** lub będące w trakcie leczenia onkologicznego
- mieszkające **na terenie Krakowa lub Wieliczki**
- nieprzebywające na stałe w szpitalu lub w domu opieki

FINANSOWANIE

Projekt EU NAVIGATE jest finansowany z programu HORIZON EUROPE

CZAS TRWANIA

od 1 września 2022 do 31 sierpnia 2027

MIĘDZYNARODOWY PROJEKT

Projekt NAVIGATE tworzy 11 instytucji z 7 różnych krajów

EU NAVIGATE W POLSCE

za realizację projektu odpowiada Pracownia Badań nad Starzejącym się Społeczeństwem UJ CM w Krakowie

WEŹ UDZIAŁ W PROJEKcie SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

502 186 434 (pon.-pt. 8-15)

pbss@uj.edu.pl

więcej informacji na stronie:

<https://pbss.cm-uj.krakow.pl/>

Pracownia Badań nad Starzejącym się Społeczeństwem Katedra Epidemiologii i Medycyny Zapobiegawczej UJ CM ul. Skawińska 8, 31-066 Kraków

Projekt realizowany we współpracy ze Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie i Narodowym Instytutem Onkologii w Krakowie

WYKONAĆ GARNEK Z GLINY

Większość zabytków pozyskanych przez archeologów podczas badań wykopaliskowych wykonana jest z gliny. Glina powstaje w wyniku erozji skorupy ziemskiej spowodowanej czynnikami atmosferycznymi. Wietrzejące skały osadowe, które zmieniły się w ilastą substancję, zostają zmieszane z innymi składnikami i osadzone w warstwach o różnej czystości i barwie. Poszczególne jej złoża różnią się między sobą właściwościami fizycznymi i chemicznymi.

Historia wykorzystania gliny przez ludzi jest dość długa. Jednym z najstarszych zabytków z tego surowca jest figurka tzw. Wenus z Dolnich Věstonic na Morawach. Została wydatowana na okres między 29 a 25 tysiącleciem p.n.e. Naczynia zrobione z gliny są znacznie młodsze. Najwcześniej, bo około 12-10 tys. lat p.n.e., wykonano pierwsze gliniane pojemniki, przez osoby należące do społeczności zbieracko-łowiczej, na archipelagu Wysp Japońskich oraz dorzecza Amuru i Jangcy. Na Bliskim Wschodzie umiejętność ta pojawiła się w 8 tysiącleciu p.n.e. razem z narodzinami rolnictwa. Wraz z rozprzestrzenieniem się nowej formy gospodarowania górnictwo dotarło na Bałkany, a stamtąd dalej na północ, w tym na tereny dzisiejszej Polski (około 7,5 tysiąca lat temu).

Wykonanie glinianego naczynia to proces długi i skomplikowany. Najpierw trzeba było znaleźć odpowiednią glinę, którą następnie należało odpowiednio przygotować, gdyż wydobyty surowiec nie nadaje się bezpośrednio do wyrobu naczyń. W tym celu najczęściej stosowano leżakowanie i szlamowanie gliny. W czasie leżakowania surowiec wielokrotnie mieszano, poddając go działaniu np. słońca lub deszczu. Niekiedy go mrozono. Zabiegi te miały na celu uzyskanie lepszej plastyczności masy. Gлина gąrnarska nie może być zbyt wilgotna lub zbyt sucha. Do gliny zbyt mokrej w celu jej przesuszenia dodawano domieszki, takie jak np. tłuć ceramiczny (rozkruszone fragmenty naczyń). Za bardzo sucha glina podczas lepienia szybko pokrywa się spękaniem, należy wówczas do niej dodać wody. Należy wyrobiona glina powinna być miękka, jednorodna i pozbawiona pęcherzyków powietrza. Pęcherzyki uwięzione podczas lepienia w ściankach naczyń, w procesie wypału zamieniają się w parę wodną, której wzrastające ciśnienie powoduje wybuch, a tym samym zniszczenie wyrobu. Niekiedy do masy dodawano też tłuć skalny, powodujący zwiększenie odporności wyrobu na wysoką temperaturę.

Kolejnym etapem było formowanie naczyń. Naczynia lepione ręcznie powstawały powoli. Najmniejsze formy tworzone z jednego kawałka gliny. Większe wymagały więcej

trudu. dna naczynia. Z glinianego placzka wycinano kształt dna (okrągły, kwadratowy lub inny). Ścianki formowano dwójako. Najpierw wykonywano gliniany wałek o odpowiedniej średnicy zbliżonej do grubości ścianek przyszłego naczynia. Wałek taki łączono z zewnętrzną częścią dna. Do niego doklejało kolejne wałki zlepiając je dokładnie ze sobą i wygładzając powstającą ściankę. Taką składankę kończono na brzegu naczynia, który też odpowiednio kształtowano. Czasami doklejało jedno lub więcej uch, a niekiedy i guzki. Te też musiały być starannie połączone z naczyniem, by nie odpaść w dalszym procesie produkcji. Drugim sposobem lepienia naczyń było formowanie z taśm. Powstawały one przez spłaszczenie wałeczków glinianych do odpowiedniej grubości i podobnie jak w pierwszym sposobie doklejaniu ich do wcześniej wyciętego dna. Tak samo jak w przypadku wałeczków taśmy musiały być dokładnie ze sobą połączone. Zaraz po wylepieniu naczynia o żądanym kształcie, gdy jeszcze jest wilgotne, przystępuje się do wygładzenia ścianek. Używa się do tego palców lub dłoni, gładkich kamieni lub kości zwierzęcych. Innym sposobem przygotowania zewnętrznych ścianek naczyń jest chropowacenie. Wykonywano to np. wiechciem trawy lub słomy albo obrzucając ścianki rzadką gliną (głina z dużą ilością wody). Wilgotne naczynie można było też zdobić liniami rytymi, nacięciami lub odciskami. Po zakończeniu tego etapu odstawiano uzyskaną formę do wyschnięcia. Naczynie ustawiano w miejscu mało przewiewnym i osłoniętym przed słońcem. Żle suszone naczynia pękały. Po wyschnięciu naczynia wypalano w otwartych paleniskach (ogniskach), a czasami oprócz wypalania malowano (najczęstsze kolory to biały, czerwony i czarny). W trakcie takiego wypału powstawało dużo strat (naczynia pękały). Po wygaśnięciu ognia jeszcze wiele godzin gliniane wyroby leżały w popiele do całkowitego wystygnięcia. Wypalone w ten sposób naczynia nie zawsze były bardzo trwałe, ponieważ nie jest możliwe utrzymanie stałej temperatury w ognisku. Najczęściej też miały wielobarwną powierzchnię w zależności od dostępu tlenu. Umiejętność pracy na kole gąrnarskim i wypału w piecach na ziemi polskie przynieśli Celtowie. Jednak, oprócz toczonych, jeszcze przez wiele wieków powstawały naczynia ręcznie lepione, a i dzisiaj niektórzy rzemieślnicy tak je wykonują. Badacze uważają, że naczynia dla potrzeb danej rodziny wykonywały należące do niej kobiety. Świadczyć o tym mogą pozostawione niekiedy na mokrym jeszcze naczyniu odciśki niewielkich palców.

Janusz Bober
Fot. Archiwum MAK

Z KRONIKI POLICYJNEJ

Metoda „na policjanta” nie przeszła. Krakowscy policjanci zatrzymali oszusta i odzyskali pieniądze seniora.

We wtorek 90-letni mieszkaniec jednego z nowohuckich osiedli padł ofiarą oszustwa metodą „na policjanta”. Senior, po serii telefonów od osób podszywających się za pracownika Poczty Polskiej i funkcjonariusza CBŚP, przekazał blisko 23 tysiące złotych mężczyźnie, który pojawił się w jego mieszkaniu. Dzięki szybkiej reakcji krakowskich kryminalnych oszustwo zostało udaremnione, a 16-letni „odbierak” został zatrzymany. Policjanci odzyskali skradzione pieniądze, a młody mężczyzna usłyszał zarzut oszustwa oraz posiadania środków odurzających. 4 lutego br. 90-letni mieszkaniec jednego z nowohuckich osiedli otrzymał telefon od osoby podającej się za pracownika Poczty Polskiej. Mężczyzna poinformował seniora o dwóch listach polecanych z banku, prosząc o potwierdzenie adresu. Nieświadomy podstęp senior podał swój adres zamieszkania. Kilkanaście minut później, 90-letni mężczyzna otrzymał kolejne połączenie telefoniczne, tym razem od mężczyzny przedstawiającego się za policjanta. Rzekomy „funkcjonariusz CBŚP”, poinformował seniora, że blok, w którym mieszka jest obserwowany przez kryminalnych, ponieważ osoba która dzwoniła z informacją o listach polecanych jest oszustem. Domniemany policjant poinformował seniora, że po zatrzymaniu przestępcy, mundurowi skontaktują się z nim ponownie. Po pewnym czasie senior otrzymał kolejny telefon od oszusta podającego się za policjanta, który nakazał przygotować mu wszystkie pieniądze w celu ich sfotografowania jako dowód w sprawie. Po chwili do jego mieszkania zapukał mężczyzna, który odebrał od seniora blisko 23 tysiące złotych i poinformował, że po sfotografowaniu gotówka zostanie mu zwrócona. Policjanci z Referatu Wywiadowczo Patrolowego Wydziału Sztab Policji krakowskiej komendy, w wyniku czynności operacyjnych uzyskali informację o zdarzeniu i natychmiast udali się pod wskazany adres. Przed klatką zauważyli nerwowo zachowującego się mężczyznę, który po krótkim czasie wszedł do budynku, a następnie szybkim krokiem go opuścił. Policjanci postanowili sprawdzić jego intencje. W chwili, gdy 16-latek próbował oddalić się z pieniędzmi, został błyskawicznie zatrzymany. Podczas przeszukania u mężczyzny zabezpieczono nie tylko wyłudzone pieniądze, ale również 4,28 grama marihuany oraz 14 tabletek kodeiny. 16-latek został przewieziony do komisariatu, gdzie usłyszał zarzut oszustwa oraz posiadania środków odurzających. Dzięki skutecznej pracy krakowskich kryminalnych oszustwo zostało udaremnione, a senior odzyskał swoje oszczędności. Po raz kolejny ostrzegamy i przypominamy jak nie stać się ofiarą oszustwa! * Należy zachować zdrowy rozsądek i ostrożność – jeśli dzwoni

do nas osoba, która podaje się za członka rodziny i prosi o pieniądze, nie należy podejmować żadnych pochopnych decyzji. * Jeśli chodzi o członka rodziny, zadzwoń do niego i dowiedz się, czy faktycznie potrzebuje twojej pomocy. Opowiedz osobie bliskiej o zaistniałym zdarzeniu. * Nigdy nie udzielaj przez telefon informacji, jaką ilość pieniędzy posiadasz w domu bądź na koncie bankowym.

* Nigdy na czyjeś zlecenie nie przekazuj pieniędzy, nie podpisuj dokumentów, nie zakładaj kont w banku, nie zaciągaj kredytów i nie ujawniaj swoich danych osobowych, numerów PIN, haseł. * Nie ulegaj presji, jaką wywiera telefoniczny rozmówca. * Poinformuj Policję! Każdą próbę wyłudzenia pieniędzy można zgłaszać w dowolnej jednostce lub dzwoniąc pod numer alarmowy 112 (rozłączając poprzednią rozmowę). Pamiętaj! * Policja nigdy nie prosi o przekazanie pieniędzy i nigdy nie dzwoni z takim żądaniem. * Policja nigdy nie informuje telefonicznie o prowadzonych działaniach, „akcjach policyjnych”. Jeżeli odebrałeś taki telefon bądź pewien, że dzwoni oszust.

Krakowscy policjanci przypominają podróżnym o zasadach bezpieczeństwa w miejscach publicznych

Policjantki z Komisariatu II w Krakowie przeprowadziły rozmowy z podróżnymi na dworcach PKP i MDA w Krakowie na temat bezpieczeństwa. Policjantki przypomniały o zasadach bezpieczeństwa w miejscach publicznych takich jak, zachowanie ostrożności na peronach oraz postępowanie w przypadku zagubienia. W związku z zakończeniem ferii zimowych w województwie małopolskim, w miniony weekend policjantki z Komisariatu II w Krakowie udały się na dworzec PKP i MDA Kraków Główny, gdzie rozmawiały z podróżnymi na temat bezpieczeństwa. Krakowski dworzec jest ważnym węzłem komunikacyjnym dla podróżnych. Policjantki mówiły o czym warto pamiętać w takich miejscach, przypominając między innymi o zachowaniu ostrożności na peronach, nie podchodzeniu zbyt blisko torów i zachowaniu szczególnej uwagi przy wsiadaniu i wysiadaniu z pociągu. Mundurowe przestrzegały również przed pozostawianiem dzieci i bagażu bez opieki oraz umieszczaniem wartościowych przedmiotów w bezpiecznym miejscu, aby uchronić się przed kradzieżami. Z dziećmi funkcjonariuszki rozmawiały o tym, że nie należy oddalać się od opiekunów, a jeśli się zgubią, powinny podejść do policjanta, strażnika ochrony kolei bądź konduktora i poprosić o pomoc, a w razie niebezpieczeństwa dzwonić pod numer alarmowy 112. Jeśli natomiast starsze dzieci podróżują samodzielnie, nie powinny rozmawiać z osobami obcymi, ani nie powinny przyjmować od nich jakichkolwiek przedmiotów czy jedzenia. (mp)

NA STRAŻY MIASTA

Pierwsze pół roku Burmistrza Nocnego i jego komisji – działania i plany na przyszłość. W sierpniu 2024 r. objął stanowisko pierwszy w Krakowie i drugi w Polsce Burmistrz Nocny – Jacek Jordan. Jednocześnie powołano także Komisję Zrównoważonej Gospodarki Nocy przy prezydencie Krakowa, składającą się m.in. z przedstawicieli nieformalnych grup mieszkańców, NGO, branży turystycznej, przedsiębiorców, urzędu i miejskich jednostek. Komisja jest organem doradczym, a swoje propozycje przedstawia prezydentowi w formie uchwał. Przewodniczącym komisji jest Burmistrz Nocny. Przede wszystkim prawo! Dość szybko Burmistrz Nocny i komisja zdążyli, że poprawa sytuacji w zakresie porządku publicznego w nocy wymaga zmian legislacyjnych na szczeblu krajowym.

– Uwagi mieszkańców i wspólne wypracowanie na forum komisji rozwiązań przyniesie zadowalające efekty widoczne dla wszystkich zainteresowanych już w tym roku, jeżeli uda się przekonać do wdrożenia dobrych praktyk przedsiębiorców z branży gastronomicznej – komentuje członkini komisji ze strony społecznej, Edyta Kruk. – Byłam początkowo dość sceptycznie nastawiona do tego zespołu, ale później dostrzegłam potencjał. Jeśli uda nam się doprowadzić do przyjęcia tzw. uchwały antyhałasowej oraz regulacji dotyczących ogródków, mieszkańcy wreszcie odczują, co robi nasza komisja, i trochę odechną – ocenia Jadwiga Kirschanek ze Stowarzyszenia Dobra Noc Kraków. Łącznie komisja podjęła 15 rekomendacji w formie uchwał, które są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej. Wymiana wiedzy. Komisja Zrównoważonej Gospodarki Nocy stała się platformą wymiany wiedzy pomiędzy interesariuszami rynku: mieszkańcy jako bezpośredni świadkowie przekazują informacje o problemach związanych z funkcjonowaniem miasta w nocy oraz swoje oczekiwania wobec innych interesariuszy; przedstawiciele branży gospodarki nocy dzielą się swoją perspektywą, z kolei członkowie komisji z urzędu i jednostek miejskich prezentują posiadane statystyki, aktualny stan prawny oraz propozycje zmian legislacyjnych. – Posiedzenia Komisji Nocy wykazują się wysokim poziomem merytoryczności. Staramy się opierać na faktach i liczbach. Nim sformulujemy jakąkolwiek rekomendację, sięgamy po statystyki, opinie fachowców i rozwiązania, które wdrażały inne miasta europejskie – dzieli się Burmistrz Nocny, Jacek Jordan. Z raportów zaprezentowanych komisji wynika np., że 93 proc. odwiedzających Kraków to osoby z Polski, z kolei za większość wykroczeń związanych z zakłócaniem porządku publicznego w Starym Mieście odpowiada nasi obywatele, w tym mieszkańcy Krakowa i gmin ościennych. M.in. dlatego Burmistrz Nocny zasugerował rozszerzenie grupy docelowej kampanii #RespectKraków także o mieszkańców Krakowa i okolicznych miejscowości. Jednocześnie komisja pracuje nad poszerzeniem dostępności informacji o ofercie kulturalnej miasta dla odwiedzających i mieszkańców, by stopniowo zwiększać udział szeroko pojętej kultury w życiu nocnym Krakowa. (mp)

INFORMATOR NOWOHUCKI

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

- Pogotowie Ratunkowe: 999
- Toksykologia: 12 411 99-99
- Straż Pożarna: 998
- Policja: 997
- Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
- Straż Miejska: 986
- Pogotowie gazowe: 992
- Pogotowie dźwigowe: 12 644-23-08
- Pogotowie c.o.: 12 644-38-46
- Wodociągi: 12 648-28-61
- Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz): 12 644-19-69, 12 643-27-43.
- Pogotowie elektryczne dla os. Oświecienia: 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
- Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin: 12 411-60-44.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

- Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1: tel. 12 64-68-792.
- NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66: tel. 12 357-52-48.

DYŻURY APTEK

- Apteka Gemini - godziny otwarcia 7-20 i w sobotę 8-16, os. Kazimierzowskie 30, 31-844 Kraków; tel. 571-601-679;
- Apteka DOZ, czynna całą dobę, os. Centrum A, bl. 3, tel. 800 110 110.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

- Gabinet kardiologiczny, lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12
- Kompleksowe leczenie stomatologiczne: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1., Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00. www.bjb.net.pl
- Pracownia USG - lek. med. B. Stępień - os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-12.00.
- Naprawa protez zębowych, wzmacnianie metalem: tel. 608-205-981

USŁUGI RÓŻNE

- Telewizor, anteny: tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
- Usługi szklarskie, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu). Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
- Przechowalnia rowerów i opon (z możliwością przeglądu, całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3. Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
- Salon fryzjerski „Dorota” (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piast”, paw. 26, 27. Tel. 506-529-863.
- Zakład pieczętkarsko-grawerski, Adam Sroka, przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A. Tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl
- Rowery - sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3, tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
- Montaż anten, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta, tel. 12 640-00-41, 609-586-881.
- Fundacja Więcej Serca. Usługi księgowo - pełny zakres - ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15B, lok. 2, tel. 503-602-661.
- Biuro turystyczne Cerro Torre Szkoła Górską. Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych. Al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl
- Wyroby złote i srebrne. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bięczycki pl. Targowy 5, tel. 12 685-53-80.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Firma Autokomputer, Janina Walasek. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów. ul. Makuszyńskiego 9B, tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. www.stacja-au-

tokomputer.pl E-mail: autokomputer@op.pl.

- Automyjnia i studio detailingu „Splasz”. Mycie ręczne. Całodobowy parking. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39.
- Złomowanie samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport, tel. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

- Kwaciarnia „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15. Zamówienia z dostawą do domu. Tel. 12 644-33-36.
- Kwaciarnia „Cupido”, Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki okolicznościowe, bukiety. Pl. Targowy Bięczyce 6, tel. 641-46-35.

NIEDZIELNE MSZE ŚWIĘTE

- Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
- Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
- Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
- Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
- Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
- Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
- Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
- Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
- Wzgórze Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
- Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
- ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
- Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
- Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
- Pleszów: 7.30, 11.30.
- Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV - 18.00.
- Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
- Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
- Kościelniki: 10.30, 18.30.
- Wolica: 9.00, 18.00.
- Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

OGŁOSZENIA DROBNE

ANTEN montaż, naprawa telewizorów u klienta. Tel. (12) 640-00-42, 609-586-881.

HYDRAULIKA. Elektryka. 516-875-304.

RTV - telewizory - anteny - serwis profesjonalny od 1985 Tel. 609-719-072.

TAPICER. 784-906-675.

REKLAMA

OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II

UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW

Do wynajęcia lokale handlowe - tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

ZAKŁADY POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.
„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej”
Paulo Coelho

- ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
- ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
- cm. Grębałów, tel. 12/645-31-61
- cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11

Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW

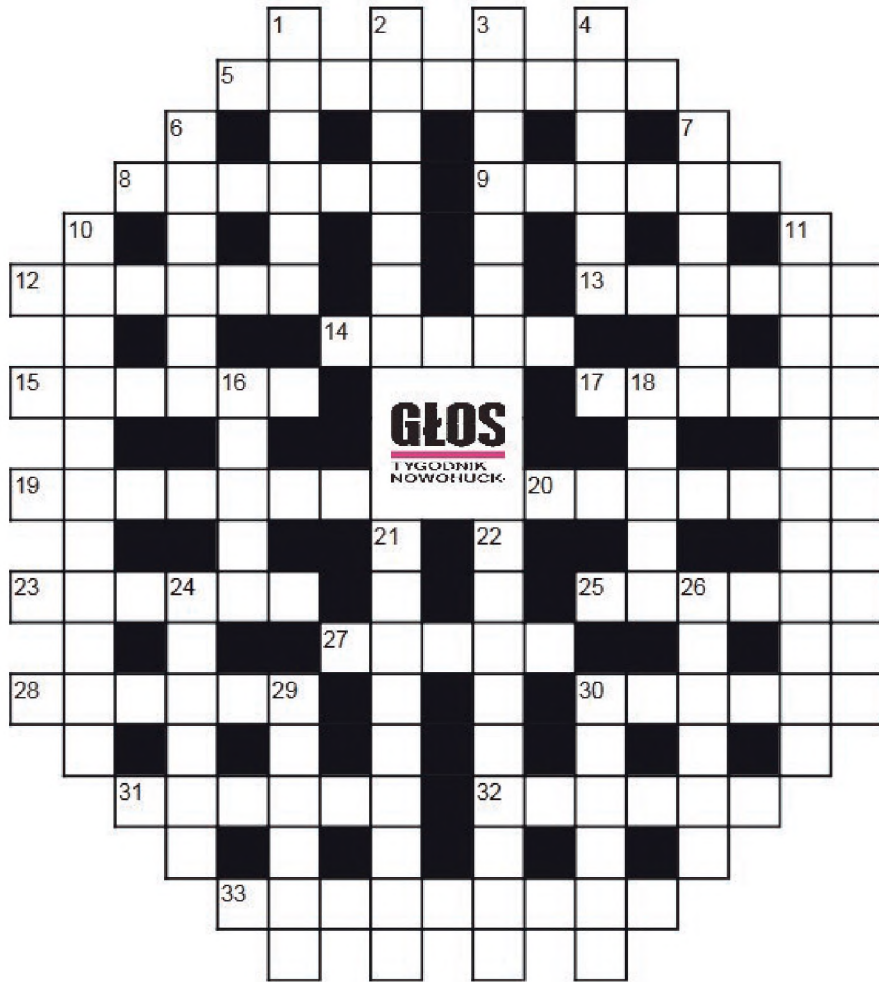
CORDIA B. KWIECIŃSKA
www.cordia.com.pl
os. Na Skarpie 24 os. Urocze 5
12 644-87-75, 512-179-466
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO - CAŁODOBOWO

Nekrologi i kondolencje

przyjmuje Biuro Ogłoszeń „Głosu”

(al. Jana Pawła II 232 - NCK, p. B201)
tel. 12 643 44 33

POZIOMO: 5. brutalny rygor, 8. niebieskozielony kamień półszlachetny, 9. kocie potomstwo, 12. wielki garnek, 13. miasto portowe w Libii, 14. daje zapłon, 15. strumień światła, 17. prezentacje, demonstracje, 19. sąsiadka Brazylii, 20. donator, 23. skała wylewna, ważny materiał drogowy, 25. narzucenie komuś swojej woli, 27. państwo w środkowej Afryce, 28. bałkańskie państwo, 30. żywy trup z horroru, 31. ryba z górskich potoków, 32. sycylijska zмова milczenia, 33. ogrzewany i zadaszony ogród.
PIONOWO: 1. najgłębsze jezioro na Ziemi, 2. bzdura, absurd, 3. odtwarzacz płyt analogowych, 4. wyznacza go busola, 6. między rondem Mogiłskim a Basztową, 7. fałszywe złoto, 10. wędrowny handlarz, 11. konstrukcja ułatwiająca remont budynku, 16. kuje i hartuje, 18. pęta, kajdany, 21. tubylcy z Australii, 22. stwardnienie na stopie lub na dłoni, 24. ognioodporny materiał, 26. ciało niebieskie z warkoczem, 29. rzymska bogini świtu, 30. jedna z planet Układu Słonecznego.

Rozwiązanie krzyżówki nr 5:
 POZIOMO: 6. dubeltówka, 9. biling, 10. rapsod, 12. akcja, 13. afront, 14. sacrum, 18. Holandia, 19. Paragwaj, 20. dyskusja, 22. Jagiełło, 25. narośl, 29. sierść, 30. retro, 31. porcja, 32. karmin, 33. wędkarstwo. PIONOWO: 1. furia, 2. Bengal, 3. Utrecht, 4. dworak, 5. campus, 7. mimo-za, 8. pościg, 11. Afrodyta, 15. upadłość, 16. misja, 17. bazar, 21. kłopot, 23. elegia, 24. futerał, 26. lichwa, 27. brandy, 28. rokosz, 29. Sprewa.

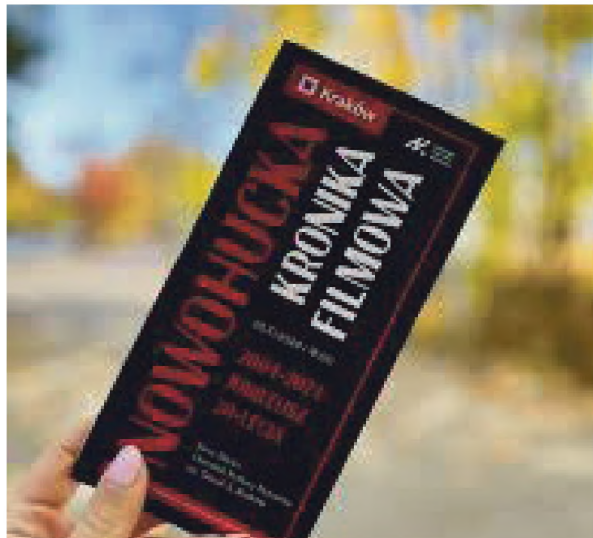
Wynagrodzenie nie – zwrot wydatków tak

Jestem opiekunką prawną mojego całkowicie ubezwłasnowolnionego, dorosłego dziecka. Czy jako jego matce może być mi przyznane wynagrodzenie za sprawowanie opieki lub choćby zwrot ponoszonych wydatków? Syn odziedziczył pokaźny majątek po swoim ojcu, a moje środki ledwo wystarczają na zaspokojenie naszych potrzeb.

Zgodnie z treścią art. 162 par. 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: „Sąd opiekuńczy przyzna opiekunowi ze sprawowanie opieki na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo wynagrodzenie jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej”, ale wedle treści par. 2 tego przepisu „Wynagrodzenie nie przyznaje się, jeżeli nakład pracy opiekuna jest nieznaczny lub gdy sprawowanie opieki jest związane z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej albo czyni zadość zasadom współżycia społecznego”. Także Sąd Najwyższy – choćby w uchwale z 10 stycznia 2025 r. (sygn. III CZP 35/24) – wskazuje, że wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej nad ubezwłasnowolnionym dzieckiem co do zasady nie przysługuje rodzicom, na których spoczywa obowiązek alimentacyjny wobec tego dziecka (art. 162 par. 2 krio). Brak wynagrodzenia nie oznacza niemożności żądania zwrotu kosztów, gdyż zgodnie z treścią art. 163 par. 1 krio „Opiekun może żądać od pozostającego pod opieką zwrotu nakładów i wydatków związanych ze sprawowaniem opieki. Do roszczeń z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu”. Zwrot nakładów i wydatków pokrywa się z dochodów lub z majątku osoby, dla której opieka została ustanowiona, a jeżeli osoba ta nie ma odpowiednich dochodów lub majątku, pokrywany jest ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. (sp)

PIOTR

Zapraszamy do oglądania 817 odcinka Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Poznamy w nim historię Piotra Pogona, wychowanego w Nowej Hucie triathlonisty, podróżnika, a przede wszystkim działacza społecznego. Pomimo choroby nowotworowej i braku płuca zdobył m.in 4 szczyty Korony Ziemi, w tym trzy razy jako przewodnik osób niewidomych, ukończył zawody serii Ironman, czy brał udział w maratonach na całym świecie. A wszystko to zawsze łączył z akcjami charytatywnymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Do oglądania 817 odcinka NKF zapraszamy do Kina Sfinks od piątku 14 lutego oraz w poniedziałek 17 lutego na antenie TVP Kraków. Fot. Magiczny Kraków

RZĄD NA WYŁOCIE

Czy koalicja 13 grudnia, często w mediach nazywana koalicją oszustwa, przetrwa do wyborów prezydenckich? To już zaledwie trzy miesiące, więc może Tuszkowi uda się przeciągnąć wewnętrzne spory do początku czerwca, a potem w zależności od wyniku – przemeblować rząd albo próbować jeszcze jakiś czas rządzić bez sejmowej większości. Zapowiedzi rekonstrukcji rządu po wyborach prezydenckich padają zresztą z różnych stron, zarówno zgłaszane przez polityków koalicji, jak i – znacznie ostrożniej – przez obecnych ministrów. Wymienia się nawet resorty, których zmiany mają dotyczyć: rozwoju (Krzysztof Paszyk z PSL), klimatu i środowiska (Paulina Hennig-Kloska od Hołowni), zdrowia (Izabela Leszczyna z Platformy), edukacji (Barbara Nowacka też z Platformy), nauki (Marcin Kulasek z Lewicy). Najgorszą opinią cieszą się oczywiście Leszczyna i Nowacka, ale są też ministrowie, którzy nic nie wnoszą do prac rządu jak np. Paszyk. Wiadomo, że jest to najgorszy, a równocześnie merytorycznie najsłabszy rząd w ostatnich dziesięcioleciach, więc o zmiany prosiłoby się znacznie więcej resortów. Tusk będzie chciał dotrzeć do wyborów, a potem pozbyć się niektórych koalicjantów, którzy nie mogą dogadać się między sobą. Lewica chciałaby zmian w prawie aborcyjnym oraz związków partnerskich, czego jednak boi się PSL, który stopniowo traci poparcie na wsi. Od wielu miesięcy toczy się spór o mieszkalnictwo i dostęp do mieszkań młodych ludzi, tymczasem dyskretnie obcięto fundusze na budownictwo społeczne. Większość ministrów obawia się skutków paktu migracyjnego, ale nie odważą się odezwać w tej sprawie, tymczasem w każdym województwie zakłada się tzw. Centra Integracji Cudzoziemców (czyli przechowalnie dla nielegalnych imigrantów, przymusowo wysłanych do Polski z Niemiec i innych państw Zachodu), a teraz okazuje się, że to polskie wojsko ma ich rozwozić po kraju. Tusk nie ma wyjścia bo obiecał to swoim protektorom, do czasu wyborów będzie jednak przekonywał, że napływ imigrantów nam nie grozi. W rządzie nie ma też zgody na likwidację 800+ i innych świadczeń dla ukraińskich dzieci w Polsce, o ile ich rodzice nie pracują i nie płacą podatków. Ministrowie, którzy dostali posady z partyjnego klucza i do niczego się nie nadają, to jeden problem Tuska. Jest jednak i inny problem. Koalicyjne partyjki słabną i chociaż Tuska stara się ich elektorat przeciągnąć do Platformy, to równocześnie chciałby zachować przynajmniej pozory koalicji. Nie jest łatwe, bo np. partia Hołowni rozkłada się od wewnątrz, a jej lider staje się coraz większym obciążeniem dla jej działaczy. Już nikogo nie bawią jego głupawe żarciki podczas prowadzenia obrad Sejmu czy napuszone konferencje prasowe, w czasie których nie ma nic konkretnego do powiedzenia. Hołownia z pewnością nie zrobi dobrego wyniku w wyborach prezydenckich, a wtedy rozsypią się resztki jego partii. A co będzie z PSL, które półgębkiem poparło kandydaturę Hołowni? Czy Kosiniak-Kamysz, który zna się na wojsku tak samo jak na rolnictwie, nie straci poparcia resztek swojej partii, w której uchodzi za marionetkę Tuska? Problemem będzie też fotel marszałka Sejmu, który z umowy o rotacyjnej funkcji będzie należał się Czarzastemu, ale Hołownia nie zamierza go oddać. Trzaskowski, który po raz długi okazał się słabym kandydatem, z konieczności bierze na siebie niepowodzenia i kompromitacje rządu. Po kolejnej porażce będzie miał pretensje do Platformy, której jest wiceprzewodniczącym, że nie dość ofiarnie o niego walczyła. Tylko o co tu walczyć?

„ZAMACH STANU”

Prezes nielegalnego Trybunału Konstytucyjnego niejaki Świączkowski, były Prokurator Generalny i bliski współpracownik byłego ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry ogłosił wszem i wobec, że w Polsce doszło do zamachu stanu i to dokonane przez premiera rządu i marszałków Sejmu i Senatu. Ponoć skierował wnioski o ściganie sprawców tegoż zamachu stanu do prokuratury, a właściwie byłego swojego podwładnego zastępcy prokuratury generalnego. Ten całkowicie pozbawiony jakichkolwiek uprawnień człowiek podjął ponoć czynności, bez jakiegokolwiek procedury zmierzające do ścigania „przestępców”. Zaczniemy jednak od początku co to jest zamach stanu, zwany przewrotem i puczem, z niemieckiego Putsch. Jest to niezgodne z porządkiem konstytucyjnym, często z użyciem siły (zbrojny zamach stanu), przejęcie władzy politycznej w państwie przez jednostkę lub grupę osób. Jest pogwałceniem normalnego toku życia politycznego i porządku instytucjonalnego. Zamachy stanu są w większości organizowane przez wysokich rangą wojskowych, w wyniku czego siły zbrojne stają się głównym aktorem wydarzeń. We współczesnych państwach nie można skutecznie przeprowadzić zamachu stanu bez udziału lub przynajmniej życzliwej neutralności wojska. Uczestnicy zamachu stanu zmierzają przede wszystkim do opanowania środków łączności, radia, telewizji, węzłów komunikacyjnych oraz siedzib organów władzy. Szybkość działania i zaskoczenie w wielu przypadkach decydują o powodzeniu zamachu stanu. Zamachowi stanu mogą towarzyszyć wystąpienia społeczne. To co dzieje się w Polsce nie ma nic wspólnego z zamachem stanu tak rozumianym. Nie bierze w nim udziału wojsko, ani tym bardziej wyżsi dowódcy, często powołani jeszcze przez poprzednią władzę PiS. Na szczęście mamy w Polsce oficerów Wojska Polskiego, którzy nie wikłają się w spory polityczne i są ponad przyziemnymi podziałami politycznymi. Dla nich liczy się Polska i jej bezpieczeństwo. Nie sądzę i nie podejrzewam, aby jacykolwiek wyżsi dowódcy Wojska Polskiego angażowali się czynnie w zamach stanu obecnie, ani w przyszłości. To co zrobił Świączkowski to zwykła hucpa polityczna, która spotkała się z aplauzem, dziwnym trafem, Rosji, Białorusi i nawet Węgier, bo służy to głównie ich interesom. Nawet nie odezwał się premier Słowacji Fico, który ma duże problemy z protestami społecznymi w swoim kraju. Wielotysięczne manifestacje w Bratysławie i innych miastach Słowacji domagają się jego ustąpienia jako sługusa Rosji i Putina. Jest to dowód na to w czym interesie podjął działania ogłaszający zamach stanu w Polsce. Obecne legalne władze Polski, wybrane w demokratycznych wyborach, ze spokojem zareagowały na polityczne gierki Świączkowskiego, lekceważąc go całkowicie. Premier grając w ping ponga oświadczył, że działania „prezesa” Trybunału Konstytucyjnego nie są poważne i nie mają żadnego znaczenia. Zresztą ktokolwiek podjąłby jakiekolwiek działania przeciwko legalnie wybranym marszałkom Sejmu, Senatu i prezesowi Rady Ministrów to właśnie dokonałby zamachu stanu.

TROCHĘ NA TEMAT PŁOCI

Bywa, że naszą pierwszą rybą złowioną w nowym wędkarskim sezonie jest płóc wyciągnięta z wody na przedwiośniu. Ciekawe uwagi na temat tego jak łowić płocie o tej porze roku, można znaleźć w artykule Jana Wróblewskiego, zatytułowanym: „Płóc na przedwiośniu”, a zamieszczonym w kwietniowym numerze „Wiadomości Wędkarskich” z 1987 roku. Wróblewski pisał tam tak: (...) Gdy spłyną lody i trochę stopnieje śnieg, płocie zaczynają się gromadzić przed tarłem i można je spotkać w dużych stadach. Wyglądzone zimowym postem i popędzane atawistycznym popędem żerują intensywnie. Jeżeli rzeka tylko lekko wezbrała, tak że mogą łowić na przepływanke, szukam wolniejszego nurtu albo granicy między nurtem szybkim a wolnym, raczej bliżej brzegu. Zanęcam nieco inaczej niż latem: otręby, bułka tarta i trochę mielonych płatków owsianych (tych nie za dużo, bo kleją!). Zanęcam niewielką ilością, zamiast typowej zanęty gruntowej co jakiś czas podrzucam kulki wielkości pięści, słabo sklejoną, tyle, żeby po opadnięciu na dno obficie smużyła. Płocie rzadko wchodzi w kule, brania mam z reguły w pasie smużenia. Jeżeli brania występują coraz niżej albo ustają zupełnie, to podrzucam następną porcję zanęty.

Zestaw prowadzę przepływanke z przytrzymaniem, głębokość prowadzenia tak ustalę, by przynęta się lekko toczyła po dnie albo się unosiła nad nim – zależnie od tego, co wykażą pierwsze próby. W pierwszej fazie nęcenia brania mogą występować nawet na wprost, potem coraz niżej, a często podcięcie zdarza się w chwili wyciągania zestawu z wody”.

To może tyle, jeśli chodzi o uwagi Wróblewskiego. A na co najczęściej na przedwiośniu łowione są płocie? Wydaje się, że uniwersalną przynętą pozostaje biały robaczek. Skuteczne też są – oczywiście jeśli nimi dysponujemy – larwy ochotki. Na larwę ochotki potrafi wziąć zarówno rybi drobiazg jak i dorodna płóc. Dobre efekty przynoszą także robaki czerwone.

Na przedwiośniu najlepiej sprawdza się łowienie z brzegu, w pobliżu wyrw i małych zatoczek. Rzadko się udaje złowić w jednym miejscu więcej niż kilka, czy kilkanaście płotek, dlatego szukamy ryb wędrując wzdłuż brzegu.

I chociaż najczęściej naszym trofeum będą niewielkie płotki, to zawsze w pogotowiu powinniśmy mieć podbierak. Bo z rybami, nigdy nic nie wiadomo. Może wziąć duża płóc, ale może wziąć również żerujący w łowisku jaź albo kleń. I dopiero wtedy zaczyna się zabawa. I takiej zabawy każdemu wędkarzowi życzę.

WYMIENISZ, ALE NIE ZA DARMO

Szybkimi krokami zbliża się czas wymiany prawa jazdy, zwanego przed laty pozwoleniem na prowadzenie pojazdów, na nowe. Nawet te prawa jazdy, które wystawione zostały na czas nieograniczony – sam takim dysponuję – czyli na wieczność będą podlegały wymianie. Początek 19 stycznia 2028 roku, ale ponieważ szacuje się, że praw jazdy mamy w Polsce ok. 22 mln, więc koniec wymiany przewidziano na 18 stycznia 2033. Po wymianie prawo jazdy ważne będzie maksymalnie 15 lat.

Można się zastanawiać po co ta wymiana. Wystarczy policzyć. Posiadanie prawa jazdy deklaruje 58 proc. Polek i Polaków w różnym wieku. Część nie korzysta z tego dokumentu, część nie może prowadzić pojazdu z uwagi na różne schorzenia. Założmy, że trzeba będzie wymienić ok. 20 mln. praw jazdy. Ponieważ wymiana tego dokumentu kosztuje obecnie 100 zł+50 gr., zatem kieszenie polskich kierowców wydrenowane zostaną na kwotę 20.000.000.000 zł. Oczywiście, kiedy wymiana się rozpocznie może być znacznie drożej.

Historia prawa jazdy sięga drugiej połowy XVIII wieku i Francji. Wydawano tam woźnikom dokumenty uprawniające do powożenia. Wraz z rozwojem motoryzacji prawa jazdy upowszechniły się także w innych krajach europejskich u schyłku XIX wieku. W II Rzeczpospolitej takie dokumenty zaczęto wydawać na podstawie ustawy z 1921 roku. Były ważne przez 3 (słownie: trzy) lata, więc ten dzisiejszy okres ważności jest pięć razy dłuższy. Po II wojnie światowej prawo jazdy jako dokument obowiązkowy przy ubieganiu się o pracę kierowcy stawało się coraz popularniejsze. W 1963 r., jeszcze w czasie nauki w V LO w Krakowie otrzymałem – po zdaniu odpowiedniego egzaminu – brązową książeczkę uprawniającą do niezawodowego kierowania samochodem, jak i motocyklem. Było to prawo jazdy kat. III. Wewnątrz książeczki znajdowała się tzw. wkładka A, czyli 4 kupony, które milicjant obywatelski mógł wyrwać za popełnione wykroczenie. Kiedy wszystkie zostały wyrwane otrzymywało się wkładkę B też z 4 kuponami. Owe wkładki to był odpowiednik dzisiejszych punktów naliczanych za wykroczenia. Wkładki były integralną częścią dokumentu i bez nich prawo jazdy było nieważne. Potem wystarczyła już sama tylko książeczka, w której zapisane były uprawnienia i zdjęcie z młodości. W końcu prawo jazdy już w XXI wieku wymieniłem na obecnie obowiązujące bezterminowe. Ale termin jego ważności upłynie pomiędzy 2028, a 2033 rokiem. I mam dylemat. Czy wymienić je wcześniej otrzymać na 15 lat czy poczekać. Ale wtedy mogą dostać tylko na 5 lat, bo rozważany jest pomysł, by osoby po 75 roku życia otrzymywały dokument tylko na taki okres. W sumie to i tak dłużej niż prawo jazdy wydawane w Polsce przed II wojną światową...

Cała ta planowana akcja wymiany praw jazdy wzięła pewnie swój początek od prowadzonej w Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego okresowej wymiany legitymacji partyjnych. Tam chodziło o wyrzucenie z partii niegodnych tej przynależności towarzyszy. Legitymację z numerem pierwszym otrzymywał zawsze – choć już nie żył – Włodzimierz Uljanow, szerzej znany pod swym partyjnym pseudonimem Lenin. Gdyby w Polsce zastosować podobny system to o prawo jazdy z nr 1 mogliby się ubiegać m. in. Sobiesław Zasada i Robert Kubica.

ZAPROSZENIE NA ZABAWĘ KARNAWAŁOWĄ

Klub Zakole (os. Kantorowice, ul. Zakole 31) Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta zaprasza w sobotę, 15 lutego br. na zabawę karnawałową dla dorosłych. Zabawa karnawałowa z muzyką na żywo integrująca mieszkańców pobliskich osiedli. Wstęp wolny. Rozpoczęcie o godz. 19:00. Wydarzenie finansowane z Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa 2024 (BO.D17.5/24). (red)

Kraków

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA KLUB ZAKOLE

Zabawa karnawałowa

dla dorosłych i seniorów z muzyką na żywo

15.02.2025 | 19:00-2:00

Klub Zakole OKKNH | ul. Zakole 31

obowiązują zapisy

wydarzenie finansowane z Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa 2024 BO.D17.5/24

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

REKLAMA

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

- Bar „Bieńczyce”, os. Kazimierzowskie 22, tel. 12 648 15 10
- Bar „Centralny”, os. Centrum C1, tel. 12 644 14 95
- Bar „Szkolny”, os. Na Skarpie 24, tel. 12 644 34 02
- Bar „Północny”, os. Teatralne 11, tel. 12 644 40 87

Bary zapewniają świeże i tanie dania tradycyjnej kuchni polskiej

działający od ponad 30 lat

BIURA:

- os. Na Lotnisku 1, U 24, tel. 12-648-40-92
- ul. Okólna 4A, tel. 12. 655-01-42

email: zarzadca@prokocim.pl

ZAPRASZA WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE

do współpracy w zarządzaniu nieruchomościami

- Dysponujemy doświadczonym zespołem, którego członkowie posiadają licencje państwowe – ich kompetencje są rekojmnią profesjonalnej i rzetelnej dbałości o wasz budynek
- Gwarantujemy jasne i przejrzyste rozliczenie kosztów
- Prowadzimy przygotowanie i realizację przedsięwzięcia budowy instalacji ciepłej wody użytkowej w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych – alternatywnie do remontu przewodów kominowych.

Vident

STOMATOLOGIA PROTETYKA

lek. stom.
Andrzej Zimoch
tech. dent.
Marcin Słowiak

PEŁNY ZAKRES USŁUG
KORONY, MOSTY, PROTEZY,
EKSPRESOWE NAPRAWY

os. Boh. Września 1
tel. 12 641 48 08
12 645 93 33

BIURO OGŁOSZEŃ

tel. 12 643-44-33

E-mail:
sekretariat@glos-tn.krakow.pl

ZAPRASZAMY

F.H.U. "ELMAR" s.c.
rowery
 SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
 CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE

31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"
 tel. 12 647 13 88 www.elmar.interial.pl elmar@interial.pl
 kom. 502 730 087 www.elmar-rowery.pl sklep@elmar-rowery.pl

PATRONAT FUNDACJA PROMOCJI NOWEJ MITY FUNDACJA PROMOCJI NOWEJ MITY

14.02.2025
 12:00 - 16:00
 ALEJA RÓŻ

Kocham NOWĄ HUTĘ
 ROZDAJEMY NOWOHUCKIE
 KALENDARZE 2025

EKO CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORÓW MISTRZOWICE

PAMIĘTAMY O CHORYCH SENIORACH W SZPITALU IM. STEFANA ŻEROMSKIEGO - ROZDAJEMY SŁODKOŚCI W DNIU ZAKOCHANYCH

HARMONOGRAM:
 - NIESPODZIANKI
 - ROZDAWANIE KALENDARZY
 - AKCJA HONOROWEGO ODDAWANIA KRWI
 - WRAZ W FUNDACJĘ ZMIENIAMY NIEMOŻLIWE
 ODWIEDZAMY SENIORÓW W KRAKOWSKICH SZPITALACH Z UPOMINKAMI - OWOCAMI, SŁODYCZAMI, LAURKAMI OD DZIECI ORAZ KALENDARZAMI

AKCJA HONOROWEGO ODDAWANIA KRWI
 12:00 - 16:00

UPOMINKI DLA SENIORÓW W SZPITALACH OD DZIECI

NGK Mobilny punkt poboru krwi

SENTENCJA TYGODNIA:

Jeśli nie chcesz być zapomnianym szybko po śmierci, to albo zaraz pisz rzeczy warte przeczytania, albo czyn rzeczy warte opisania.
 - Benjamin Franklin

HOROSKOP

BARAN (21 III-20 IV). Masz wiele ciekawych pomysłów, dużo pracujesz, ale nie jesteś zadowolony z efektów wysiłku. Na przychylną aurę w firmie trzeba będzie trochę poczekać. Nie miej skrupułów, oszczędzaj zdrowie, pomyśl o kilkudniowym urlopie.

BYK (21 IV-20 V). Ktoś z nieco zapomnianych przyjaciół pragnie odświeżyć kontakty. To dla Ciebie bardzo sympatyczna wiadomość. Pomyślisz o zapewnieniu odświeżonej atmosfery oczekiwanego spotkania, by było jak za dawnych lat.

BLIŹNIĘTA (21 V-21 VI). Bardzo szybko zmieniasz plany co do dalszej edukacji. Chaos nie

jest dobrym doradcą. Możesz zaprzepaścić szansę i nadzieję jaką pokładali w tej sprawie przyjaciele. Przemyśl tę sytuację.

RAK (22 VI-22 VII). Masz problemy rodzinne. Nie Ty jeden, więc nie traktuj niepowodzeń jak koniec świata. Bywa przecież często tak, jak w niegdyś popularnej piosence - po deszczu jest słońce, po słońcu znów deszcz...

LEW (23 VII-22 VIII). Nadal jesteś zmuszony do zajęcia się wieloma drobnymi sprawami domowymi, naprawami, porządkami. Marzysz by się z tym jak najszybciej uporać, bo w najbliższym czasie czeka Cię

wiele ważnych wydarzeń towarzyskich.

PANNA (23 VIII-22 IX). Wiele swoich planów, także zawodowych łączysz z sytuacją rodzinną. Znajdując oparcie u najbliższych osób jesteś w stanie, jak to powiadają, góry przenosić i pokonywać zawodowe trudności i stąd nadal będziesz czerpać siły do pracy.

WAGA (23 IX-22 X). Twoja sytuacja rodzinna wymaga sporo zaangażowania w rozwiązywanie konfliktowych spraw. Musisz koniecznie znaleźć jakieś dodatkowe źródło spokoju, przede wszystkim korzystaj z rady przyjaznych seniorów.

SKORPION (23 X-21 XI). Masz

w swoim otoczeniu nie tylko przyjaznych kolegów, ale też i zazdrośników. Na wszelki wypadek nie chwal się z nadmiarem sukcesami, które ostatnio spłynęły na Ciebie, a unikniesz złych plotek.

STRZELEC (22 XI-21 XII). Najbardziej pracowite dni, rozliczne interesy masz już zaliczone. Teraz najwyższy czas by zająć się sobą i podreperować zdrowie. Może poświęcisz więcej czasu rodzinie i wspólnie wybieriecie się do przytulnej kawiarenki?

KOZIOROŻEC (22 XII-19 I). Chciałbyś poprawić relacje w rodzinie, nie zapominaj więc o takich wydarzeniach, jak na

przykład popularne Walentynki. Jest okazja by obdarowana osoba dobrze to zapamiętała.

WODNIK (20 I-18 II). Prawdopodobnie rozpoczynasz teraz pracę w nowej firmie. Cały wysiłek skierujesz na to by dobrze Cię przyjęto. Potrafisz zabytnąć, więc dołoż starań by na początek zrobić imponujące wrażenie.

RYBY (19 II-20 III). Twoje zdrowie wymaga większego zainteresowania i lekarskiego wsparcia. Doskonale o tym wiesz i teraz przykładnie się tym zajmiesz. Znajdziesz w tej sprawie także pomoc w najbliższej rodzinie.

- Samanta

AKTA SPRAWY

KIEDY PRZYCHODZI SZALEŃSTWO

Zatrważający stan polskiej psychiatrii dziecięcej to fakt. Ale przecież wcale nie lepiej jest w przypadku opieki skierowanej do osób pełnoletnich. A liczba stwierdzonych przypadków rozmaitych zaburzeń gwałtownie rośnie. Opisane poniżej dwa takie zgoła niekryminalne zdarzenia pokazują, jakie mogą być tego konsekwencje. Bo nieleczona lub niezdiagnozowana choroba psychiczna, to zagrożenie nie tylko dla chorego, ale i dla innych. I to niekoniecznie w kategoriach medycznych czy kryminalnych, a przede wszystkim finansowych.

Czasy, gdy pójście do psychiatry wiązało się ze wstydem, chyba już bezpowrotnie minęły. Zbyt wielu ludzi ma problemy mentalne, mniejsze i większe. Łęki, niepokoje czy depresja, to niestety nieodłączne elementy naszego pędzącego świata. Czasami są nabyte, częściej choroba jest wgrzęz w nas zakodowana i dziedziczna. I pojawia się niespodziewanie.

38-letni Patryk W. od wielu lat bardzo sprawnie działał w branży reklamowej. Agencja jaką założył, miała bardzo dobrą pozycję na rynku i przynosiła spore zyski. Prezes miał stale nowe pomysły i zaskakiwał swoich współpracowników. Nikt jednak nie przypuszczał, że pewne decyzje i nieracjonalne działania, to efekt szaleństwa i zdiagnozowanej już dawno choroby psychicznej. Na którą cierpiał także jego mama. Dopóki Patryk W. był w związku, żona pilnowała, aby zażywał leki i był pod obserwacją lekarza. Kiedy małżeństwo się rozpadło, 38-latek uznał, że jest zdrowy, a zapisane medykamenty go po prostu ograniczają.

W tym też czasie jego wspólnicy po raz pierwszy zauważyli nietypowe zachowania wiceprezesa, pojawiające się tylko w pewnym okresie roku i potem bezpowrotnie znikające. Nikt nie przywiązywał do tego specjalnego znaczenia - kładziono to raczej na karb rodzinnych problemów i nastroju.

Od kiedy Patryk W. jednak zaczął podejmować dość dziwne decyzje dotyczące firmy i ponad 40 pracowników, wtedy członkowie zarządu zaczęli się domagać wyjaśnień. Dotyczących chociażby tego, dlaczego niektórzy zatrudnieni dostali 100 procentowe podwyżki, dlaczego postanowił zastawić częściowy majątek firmy, aby otrzymać pożyczkę na bliżej nieokreślony cel. I wreszcie kupił za 300 tys. niepotrzebny firmie elektryczny samochód. Gdy księgowy zaalarmowała zarząd, że dzieje się bardzo źle - dwaj wiceprezesi najpierw usiłowali interweniować u prezesa, ale kiedy stwierdzili, że pozostaje on w stanie nadmiernego pobudzenia i realizacji jakiś nierealnych celów, a żadne argumenty do niego nie trafiają - postanowili w trybie natychmiastowym złożyć wypowiedzenia. Po kilku dniach agencja przestała działać, ludzie nie mieli popłaconych świadczeń, powiadomiono urząd pracy oraz skarbowy. Tymczasem znajdujący się w stanie euforii prezes wyjechał ze swoją sekretarką do Zakopanego. Tam po stanie manii, dopadł go drugi psychiczny tym razem depresyjny biegun i już w stanie ciężkim po próbie samobójczej trafił do szpitala psychiatrycznego.

Firma reklamowa podobnie jak kosmetyczny gabinet Anny R. już nie istnieją. Przypadek 33-latkę jest bardzo podobny i także związany z chorobą dwubiegunową. Kobieta prężnie działała na rynku, ale gdy zakończył się jej kilkuletni związek - zaczęły się problemy.

Przestała się leczyć - a to skutkowało nieracjonalnymi decyzjami. Najpierw wzięciem kredytów na ponad 200 tys. zł. Potem dokonała ona zakupu 10 rasowych kotów, które zamierzała hodować w swoim mieszkaniu. Jednocześnie przestała płacić swoim pracownikom i firma zawiesiła działalność.

Wtedy też nagle pani R. zniknęła - jak się okazało - wiążąc się z jakąś parareligijną sektą na drugim końcu Polski. Tymczasem sąsiedzi słyszeli przeraźliwe miauczenie kotów - wezwali policję i inspektorów zajmujących się opieką nad zwierzętami. Zwierzęta uratowano i rozpoczęto poszukiwania lokatorki. Już po bezpośrednim kontakcie z jej rodziną - 33-latkę znaleziono w stanie kompletnej psychozy i zabrano szpitala psychiatrycznego. Obecnie rodziny i bliscy pana Patryka i pani Anny zmagają się z bankami i wierzycielami. (mar)

HUMOR

W sądzie trwa przesłuchanie:
 - Na jakiej podstawie świadek utrzymuje, że oskarżony był pijany?
 - Bo wykrzykiwał, że nie boi się żony...

- Dlaczego ponownie spóźnił się pan do pracy? - pyta szef pracownika.
 - To wszystko przez tę windę w biurcu. Wyraźnie jest napisane: „Tylko 8 osób!”. Zdaje pan sobie sprawę, ile czasu zajmuje znalezienie pozostałej siódemki?

Przychodzi kobieta do lekarza i mówi:
 - Panie doktorze, z moim mężem jest coś nie tak. Wczoraj wypił litr benzyny i poszedł biegać. Przebiegł pięć kilometrów i wrócił do domu.
 Na to lekarz:
 - To rzeczywiście dziwne, bo po wypiciu takiej ilości powinien dobiec o wiele dalej...

- Dzień dobry, sąsiedzie. Co się stało, że ma pan taki siny kark?
 - To przez fryzjera.
 - Jak to?
 - Kazał mi włosy nacierać wodą toaletową. Nacierałem, nacierałem, aż mi deska sedesowa spadła na kark.

MUFFINY OWSIANE NA SŁODKO

W jednej misce wymieszać ze sobą suche składniki: mąkę, płatki owsiane, proszek do pieczenia, bakalie, cynamon, sól. W drugiej mokre: jajka roztrzepać, dodać miód, mleko, olej i dodatkowo cukier. Wymieszać dokładnie mokre składniki i przelać je do miski z suchymi. Zamieszać, aby nie było śladów mąki. Formę do muffinek wyłożyć papilotkami, a następnie łyżką nakładać do każdej porcję ciasta. Piec 25 minut w temp. 180-200 st.

Składniki: 375 g maki, 120 g płatków owsianych, 4 łyżki rozżynek, 4 łyżki suszonej żurawiny, 3 łyżeczki proszku do pieczenia, 3 jajka, 60 g cukru, 7 łyżek miodu, łyżeczka cynamonu, płaska łyżeczka soli, 300 ml mleka lub maślanki, 100 ml oleju.

